

Крилаті зміни

Уряд прийняв розпорядження про передислокацію Повітряних сил ЗСУ

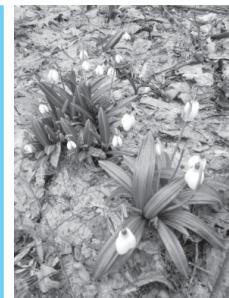
» стор. 2

Так ніхто не стріляв

На біатлонному чемпіонаті світу збірна України посіла в медальному заліку високе п'яте місце

» стор. 15

Гектари підсніжників

У Холодному Яру квітне унікальний червоночорний первоцвіт

» стор. 11

Україна молода

Вівторок, 19 березня 2019 року

№ 31 (5488)

Учораши курси
НБУ:
1 \$ = 27,014 грн
1 € = 30,548 грн
1 рос. руб. = 0,412 грн

Тримайте кишені ширше

Кандидати в президенти наобіцяли виборцям сім мішків гречаної вовни

» стор. 4

Малюнок Володимира СОЛОНЬКА.

■ ПОЛІТТЕХНОЛОГІЇ

Передвиборчий терор

Викрито кол-центр, оператори якого звинувачували телефонних абонентів у продажу свого голосу на користь одного з кандидатів у президенти

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Харків

Поліція Харківської області відкрила кримінальне провадження проти кол-центру, співробітники якого грубо втрукалися у хід передвиборчої кампанії. Вони телефонували людям від імені Національної поліції та Громадянської мережі «Опора» й звинувачували їх у продажу свого голосу. Мовляв, факт порушення виборчого законодавства вже був зафікований правоохоронцями, тому як тільки «підозрювані» підуть голосувати — автоматично потраплять до в'язниці на два роки. «Лише у Харкові такий кол-центр був розгорнутий на 85 операцій», — повідомила каналу «Прямий» координатор «Опори» Ольга Айазовська. — Такі ж центри виявили в 12 інших областях країни. Повідомлення надходили щодня».

За даним фактом слідчим управлінням ГУНП у Харківській області відкрито кримінальне провадження. Зловмисникам інкримінують статтю «Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача» Кримінального кодексу України. «Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до семи років, із позбавленням права обійтися певною діяльністю на строк від двох до трьох років. Наразі встановлюють усі обставини та осіб, причетних до скосння злочину».

Загалом із початку виборчої кампанії до поліції Харківської області надійшло 120 повідомлень про порушення виборчого законодавства. У результаті правоохоронці порушили 11 кримінальних проваджень і склали два адміністративних протоколи.

■ СТОЛИЦЯ

Коли розсмокчеться?

Ремонт одного з найзавантаженіших київських шляхопроводів спричинив транспортні затори

Інф. «УМ»

Зведення нового Шулявського шляхопроводу в Києві триватиме 17 місяців. Демонтаж старих конструкцій почали вночі 17 березня. А безпосередньо будівництво почнуть уже в квітні. Про це на своїй сторінці у «Фейсбуці» повідомив очільник столиці Віталій Кличко.

«До кінця року має бути здійснений великий обсяг робіт зі зведення об'єкта. Для цього нам також потрібно знести частину цеху номер 5 заводу «Більшовик». Там буде побудовано нову частину транспортної розв'язки. За оцінками фахівців, загальна вартість робіт — близько 1 млрд. гривень. Це буде сучасний об'єкт транспортної інфраструктури столиці. Також на новому шляхопроводі облаштуємо велодоріжки», — зазначив він.

За словами Віталія Кличка, сьогодні в Києві потребують ремонту понад 70 мостів і шляхопроводів, що перебувають у передаварійному стані. І їх поступово оновлюють. Але на це потрібні колосальні кошти і час, оскільки в утримання міської інфраструктури десятиліттями не вкладали грошей.

Міський голова Києва перепросив у киян і гостей столиці за тимчасові нездатності, пов'язані з ремонтом мосту на Шулявці. «Але по-іншому такі масштабні роботи не здійснити. Реконструкція транспортної розв'язки триватиме на перетині вулиць Вадима Гетьмана — Олександра Довженка та проспекті Перемоги. А рух транспорту на цей час буде організовано прилеглими вулицями», — додав мер.

■ НА ФРОНТІ

Крилаті зміни

Уряд прийняв розпорядження про передислокацію Повітряних сил ЗСУ

Тарас ЗДОРОВИЛО

Противник 17 березня 10 разів порушив режим припинення вогню, сім разів застосувавши при цьому озброєння, заборонене Мінськими домовленостями. Крім того, російсько-окупаційні війська обстрілювали позиції підрозділів Об'єднаних сил із гранатометів і великокаліберних кулеметів, а також тричі застосовували протитанкові ракетні комплекси.

У смузі відповідальності оперативно-тактичного угруповання «Схід» ворог двічі обстріляв наші опорні пункти: з мінометів калібрів 120 та 82 мм, автоматичних станкових гранатометів і великокаліберних кулеметів — у районі населеного пункту Кримське; з протитанкових ракетних комплексів — поблизу селища міського типу Новотошківське; з мінометів калібрів 82 мм — у районі населеного пункту Золоте-4; із мінометів 82-го калібрі та автома-

тичних станкових гранатометів — біля селища Новолуганське; з гранатометів різних систем — поблизу населеного пункту Луганське.

Унаслідок обстрілів один наш захисник загинув, двоє отримали поранення. На всі обстріли противника Об'єднані сили дали адекватну відповідь, знищивши при цьому трьох і поранивши чотирьох окунантів.

На жаль, і в попередній день ми зазнали втрат: 16 березня під час виконання бойового завдання внаслідок отримання осколкового поранення в голову загинув 38-річний Руслан Слісаренко з Деражні, що на Хмельниччині. Він служив у 54-ї окремій механізованій бригаді Збройних сил України. У героя залишилися дружина Юлія і двоє синів: 13-річний Назар і 12-річний Владислав.

Станом на 7-му годину ранку 18 березня порушень режиму припинення вогню не зафіковано. Об'єднані сили надійно контролюють дії противника на лінії зіткнення, дотримуючись при цьому умов припинення вогню.

Додамо, що з прес-служби Міноборони надійшло повідомлення: «Урядом зроблено черговий важливий крок щодо забезпечення ефективної протиповітряної оборони України з метою підвищення обороноздатності держави — прийня-

то розпорядження про передислокацію військових частин (підрозділів) Повітряних сил Збройних сил України».

Реалізація цього розпорядження розширить бойові спроможності Повітряних сил Збройних сил України в загальній системі протиповітряної оборони держави.

Ідеється про переміщення таких військових підрозділів:

— А1659 із військового містечка №35 (Маріуполь Донецької області) до військового містечка №8 (Золотоноша Черкаської області);

— зенітного ракетного дивізіону військової частини А2800 із військового містечка №6 (селіще Радісне Біляївського району Одеської області) до військового містечка №13 (село Нерубайське Біляївського району Одеської області);

— А3737 із військового містечка №2 (Мукачеве Закарпатської області) до військового містечка №91A (село Павшино Мукачівського району Закарпатської області);

— окремого радіолокаційного взводу військової частини А3737 із військового містечка №2 (Мукачеве Закарпатської області) до військового містечка №21 (Старокостянтинів Хмельницької області);

— пункту наведення авіації з військового містечка №2 (Мукачеве Закарпатської області) до військового містечка №91A (село Павшино Мукачівського району Закарпатської області). ■

■ ЕКОЛОГІЯ

Земля у вогні

Масштабні пожежі через спалювання трави стали справжнім лихом

Наслідки однієї з останніх пожеж у Тернопільській області.
Фото прес-служби управління ДСНС у Тернопільській області.

пожеж, а також збитки, які важко вирахувати в грошах. Адже, «наводячи чистоту» і спалюючи для цього попри всі заборони суху траву, торішнє листя та побутове сміття, горе-господарі в результаті знищують родючий шар ґрунту, а продукти горіння отруюють повітря, відтак вогонь, вирвавшись із-під контролю, знищує корисні рослини та живітність.

Співробітники ДСНС нагадують, що частина 1 статті 77 Кодексу України про адміністративні

правопорушення передбачає відповідальність за самовільне спалювання рослинності або її залишків, опалого листя у парках, скверах, інших зелених зонах без дозволу органів державного контролю в галузі охорони навколошного природного середовища або з порушенням умов такого дозволу.

А також укотре закликають громадян дотримуватись правил пожежної безпеки та відмовитись від спалювання сміття і рослинних залишків. ■

■ АЛЬТЕРНАТИВА

Дорогі дороги

Траса Київ—Одеса може стати платною

Тарас ЗДОРОВИЛО

«Радісною» новиною для українських автомобілістів стало те, що Укравтодор від імені Служби автомобільних доріг міста Києва планує запровадити плату за проїзд по трасі М-05 «Київ—Одеса». Платним проїзд хочуть зробити по автобану на ділянці від Кільцевої дороги Києва до міста Біла Церква. Відповідне рішення планується закріпити договором із київською компанією «Науково-виробнича фірма Мостопроект», яка виграла тендер на проведення робіт із розробки техніко-економічного обґрунтування будівництва кон-

цесійної автомобільної дороги «Київ — Біла Церква». Вартість розробки документації становитиме 5,4 млн. гривень (хоча первинна цінова пропозиція компанії становила трохи більше 7 млн. гривень).

Згідно з календарним планом, компанія «Мостопроект» зобов'язується надати техніко-економічне обґрунтування будівництва концесійної дороги до кінця грудня 2019 року. Вартість проїзду від Києва до Білої Церкви, як повідомили у прес-службі Укравтодору, становитиме 4—4,5 євро.

При цьому в пересічного українського водія явно ви-

никне чимало запитань, зокрема, чому платня озвучується в євро; як бути з тими, хто їде не до кінцевої точки цього близько стокілометрового «маршуру», й найголовніше — чи матиме водій право вибору: платною чи «звичайною» дорогою їхати (адже зарадається підозра, що так зване будівництво полягає на переважно в облаштуванні терміналів оплати на вже існуючій і поки що безкоштовній трасі М-05). У Європі, куди ми так наполегливо йдемо, дійсно, більшість доріг платні, але автолюбитель має право вибору — їхати платним автобаном чи менш комфортною, але безплатною місцевою дорогою.

Додамо, що Одеська транса — це лише перша ластівка, адже в Укравтодорі планують зробити платними ще дві траси: Львів—Краковець та Львів—Тернопіль.

Зауважимо, що наразі Україна займає 137-ме міс-

це із 144 у рейтингу якості доріг від The World Economic Forum. І, можливо, все ж варто погодитися, що одним із шляхів поліпшення доріг є ідея побудувати платні траси. А першими платними дорогами в Україні можуть стати такі, що побудовані саме на умовах концесій.

Концесійні дороги — це нові траси, створені з нуля приватним інвестором. І компанія, яка зробила дорогу, може брати з водіїв плату за проїзд. Така дорога якісніша, крім того, на автобані дозволяється вища швидкість руху. Але при цьому концесійну дорогу можуть будувати тільки за умови паралельно існуючої безкоштовної альтернативи. Законодавчо в Україні дозволено будувати дороги приватним інвесторам. Однак українські умови невигідні для бізнесу і, швидше за все, закони для втілення подібних проектів потрібно буде міняти. ■

■ ОВВА!

Шалений потяг до науки

В Антарктиді пінгвіни крадуть технічне обладнання зі станції «Академік Вернадський»

Інф. «УМ»

На аномальну поведінку птахів поскаржилися латвійські полярники, які прибули на українську полярну станцію «Академік Вернадський» у середині лютого, аби взяти проби ґрунту, повідомляє Skaties.lv. Аналізувати їх мають уже в Латвії. Науковці хочуть вивчити внутрішню структуру арктичних льдовиків і зрозуміти процеси, що почалися в регіоні внаслідок зміни клімату.

Тільки їм почали перешкоджати пінгвіни. Учасники експедиції кажуть, що цікаві птахи регулярно супроводжували

їх як поблизу полярної станції «Академік Вернадський», так і за її межами. Та пернаті аборигени стали регулярно руйнувати, красти й переміщувати технічне обладнання. І цим суттєво ускладнили роботу геологів.

Наприкінці березня на станцію «Академік Вернадський» повинен прибути корабель з українськими дослідниками. Планується спільна робота українських і латвійських науковців на Південному полюсі. Після цього корабель разом з українськими та латвійськими дослідниками вирушить у дорогу з Антарктиди до Південної Америки. ■

Прекрасні мисливці та мудрі еволюційні стратеги, пінгвіни довгий час були практично одноособними господарями на цілому континенті. І тут прийшла людина...

Фото з сайта inliv.in.ua.

■ РУХ

Майстри об'єднувалися

На Черкащині діє 128 сільськогосподарських кооперативів — найбільше в Україні

Людмила НІКІТЕНКО

Дніами на Черкащину приїжджають представники об'єднаних територіальних громад із трьох областей України — Київської, Дніпропетровської та Чернігівської, аби набратися досвіду зі створенням сільськогосподарських кооперативів. Адже наразі Шевченковій край є беззумовним лідером серед інших регіонів країни за кількістю таких підприємств.

Як повідомили «УМ» в управлінні агропромислового розвитку Черкаської облдержадміністрації, гості мали змогу ознайомитися з роботою комунального підприємства «Регіональний навчально-практичний Центр розвитку багатофункціональних кооперативів».

За словами начальника управління агропромислового розвитку Черкаської ОДА Ігоря Колодки, поряд зі зміцненням фермерства та великотоварного приватного виробництва в черкаських селах розвивається й кооперативний рух, який

є одним із напрямів реалізації Стратегії розвитку Черкаської області до 2020 року та має стати важливим фундаментом структурної перебудови сільського господарства. Регіональний навчально-практичний Центр розвитку багатофункціональних кооперативів, який фінансується Європейським Союзом у рамках грантової програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» та Черкаською обласною радою, розпочав свою роботу в регіоні в січні 2015 року. За цей період на Черкащині було створено 52 сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, які отримали в безплатні користування 310 міні-ферм для кроликів, 800 голів кролів маточного поголів'я, 20 сушильних побутових електрошраф, 8 тис. 890 саджанців ягідних культур, обладнання для вирощування кролів за іншою технологією утримання та для дорощування. Крім того, регіональний центр зосереджує свої можливості на створенні племінного

репродуктора, який спеціалізується на розведенні репродуктивних самок кроликів каліфорнійської породи для реалізації селекційного поголів'я.

Як зазначають у Черкаській ОДА, загалом нині в області зареєстровано 128 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів — найбільше серед областей України. За видами діяльності вони поділяються на багатофункціональні — 78, заготовельно-збудові — 21, переробні — 9 та інші — 20. Найбільше кооперативів працює у Черкаському — 19, Лисянському — 13, у Катеринопільському, Смілянському, Монастирищенському — по 11, Звенигородському, Чорнобаївському — по 7, Жашківському, Золотоніському, Корсунь-Шевченківському — по 6, Кам'янському, Канівському — по 5, Городищенському, Драбівському, Христинівському — по 4, Уманському — 3, Маньківському, Тальнівському та Чигиринському — по 2.

«Торік з обласного бюджету на виконання Програми підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у Черкаській області на період до 2020 року виділили більше 774 тис. грн, які спрямували на умовах співфінансування для поліпшення матеріально-технічної бази діючих кооперативів. На цей рік на умовах співфінансування виділено вже 2 млн. грн.», — зазначають у Черкаській ОДА. ■

■ ПОШУК

Музей покинутих речей

В Укрзалізниці пояснили, де можна забрати предмети, які ви забули в потязі

Олександра ТВЕРДА

За інформацією Укрзалізниці, пасажири поїздів найчастіше забувають мобільні телефони, парасольки та елементи одягу. Чимало речей люди гублять на станції Київ-Пасажирський, де великий пасажиропотік. Трапляється так, що люди залишають свої речі у потязах за різних обставин. Подібна ситуація трапилася з Юлієм Морозовим. «Забув у потязі годинника (лишив під подушкою), коли виходив зі зранку в столиці з 297-го, «Херсон—Київ». Виявив уже в Пущі, години за півтори. Почався телефоноквест із дзвінками до ПАТ «Укрзалізниця». Поговоривши з десятком жіночок різного ступеня доброчільності, з'ясував, що ніякі бюро знахідок у реальності не працюють. Але від однієї отримав дорогоцінну інформацію, що «мій» вагон назад поїде не своїм 297/298-м о 21:52, коли я збирався його ловити, а під номером 102 і на півтори години раніше! Цей інсайд все і врятував! Прийшовши на вокзал о 19:40, я знайшов «свій» вагон, доступався в зчинені двері і... побачив двох чужих мужичків у «треніках». Виявилось, що вони — інша зміна. Але! Мій провідник завбачливо лишив їм записку з написом «Часи» і своїм номером. А потім, коли я йому додзвонився, ще й сам запропонував винести мені годинника до зупинки і ніякові, коли я йому намагався скромно фінансово віддявити. Отакий чудовий і порядний провідник Женя існує в цьому світі! Особливо неприємно було, а потім приємно стало, бо годинник — подарунок дорогоцінної дружини», — розповів Юлій.

У відомстві зазначають: якщо пасажир вийшов із вагона на шляху прямування поїзда і відразу помітив, що щось забув у вагоні, то він повинен звернутися до начальника тієї станції (вокзалу), на якій вийшов, і написати заяву, в якій вказати номер свого вагону і місця, описати забуті речі і зазначити найближчу станцію, на якій йому буде зручно їх забрати.

Якщо речі залишено у будь-якому залізничному вагоні, то «оплата за зберігання проводиться в касі стаціонарної камери схову з розрахунком як за речі, вилучені зі стаціонарної камери схову, за кожну добу зберігання», — пояснили в «Укрзалізниці». Забули речі на станції — вони там і зберігатимуться. Щоб їх забрати, варто показати свої документи зализничникам. Також про забуте чи загублене пасажири можуть повідомляти в контактному центрі за номером телефона: 0 800 50 31 11 (дзвінки безплатні).

Щоб забрати речі з бюро знахідок станції Київ-Пасажирський, пасажир повинен у заявлі зробити їх опис. Якщо речі зберігалися в автоматичних камерах схову, необхідно вказати номер комірки й шифр або надати жетон чи, за наявності, розрахунковий чек.

По свої забуті чи загублені речі в поїзді на шляху прямування пасажири можуть звернутися на кінцеву станцію прибуття. Зберігаються вони там не більше 30 днів, тому за цей час треба встигнути повернути свою власність.

Знайдені на станції Київ-Пасажирський речі, що потрапили в бюро знахідок, можуть і не дочекатися своїх власників. Минулого року надійшло 1 тис. 269 речей, з яких забудькувати пасажири забрали лише п'яту частину. ■

«Кандидати обіцяють низькі тарифи, фантастичне зростання зарплат і пенсій, збільшення соціальної допомоги і виплат «уже завтра». Хоча у Президента таких повноважень немає. Кандидати це добре знають, але продовжують обманювати людей».

Максим Бурбак
народний депутат України

■ ОБІЦЯНКА-ЦЯЦЯНКА

Тримайте кишені ширше

Виборча рада UA — про економічні обіцянки кандидатів. До дискусій-дебатів на Суспільному TV

Свєн БИСТРИЦЬКИЙ,
доктор філософських наук,
професор, завідувач відділом
Інституту філософії НАН України
ім. Г. С. Сковороди

У гонитві за виборцем багато кандидатів роблять головний програмний наголос на обіцянках соціально-економічних благ, скажімо: забезпечити підвищення заробітної плати вихователям, освітянам та працівникам культури до європейського рівня; підняти заробітну плату за п'ять років до європейських стандартів; досягти рівня середньої заробітної плати сусідньої з нами країни ЄС; підвищити за ці ж п'ять років заробітну плату медиків до єврорівня; підняти виробництво та створити мільйони нових робочих місць із гідною заробітною платою, у тому числі для молоді; гарантувати перше робоче місце для людей, що отримали освіту за державним замовленням тощо.

Такі кандидати зовсім не пояснюють, на що вони розраховують у здійсненні обіцянного. На скількох своїх партійців та на кого з потенційних інших прібічників у майбутньому (вірогідному) складі Верховної Ради вони розраховують, коли пускають такі обіцянки у публічний простір.

Адже всі ці та подібні їм заявлення не входять до безпосередніх конституційних повноважень майбутнього гаранта. І можуть бути стратегічно впроваджені ним чи нею лише через законодавчі ініціативи та через сформовану за участі Верховної Ради виконавчу владу. Або якби в країні був (чи буде це?) стабільно розвинутим інститут публічної комунікації Президента з суспільством — через, скажімо, не лише послання Президента, а через повсякденну публічну комунікацію для просування обіцянних змін і реформ на рівні відкритого і чесного формування громадської думки. Яка, у свою чергу, тиснула б на прийняття обіцянок кандидатами законодавчих актів та на впровадження Кабінном відповідних цим обіцянкам політиків змін і реформ.

Відсутність таких пояснень у кандидатів, у програмах яких ви зустрічаєте подібні обіцянки щастя без ясних вказівок на реалістичні шляхи їх здійснення, має зупиняти нас під час вибору.

Або не обіцяйте приватного щастя кожному, як я бачу, наприклад, лише у двох із програм

перших за сьогоднішнім рейтингом кандидуючих, або пояснюйте реалістичні способи втілення конкретно обіцяного.

Тому Виборча рада UA сформулювала поряд з іншими головними питаннями до кандидатів блок питань не про конкретні економічні обіцянки, а саме щодо стратегічного бачення кандидуючих у соціально-економічній сфері.

Виборча рада UA підкреслює, що йдеться про посаду Президента, який «є достатньо впливовим органом влади, проте не є все-владним авторитарним вождем і не може робити все, що йому забажеться або про що його просять політичні соратники чи диктують вигоди популяризму».

Стратегія економічного розвитку України — ключові елементи бачення

1. Якими мають бути пріоритети бюджетної політики в цілому та політика запозичень зокрема? Як ви оцінюєте стосунки України з міжнародними фінансовими організаціями (передовсім МВФ, ЄБРР, Світовим банком), та як Україна повинна будувати такі стосунки?

2. Які завдання мають виконувати правоохоронні органи (МВС, СБУ тощо) в економічній (бізнесовій) сфері для того, щоб ефективно захистити суспільні інтереси, але при цьому не використовувати свої специфічні можливості для реалізації різного роду корупційних схем?

3. Яку роль має відігравати сам Президент у викоріненні економічних та інституційних передумов корупції? Назвіть конкретні сфери та точки прикладання ваших зусиль для вирішення цієї проблеми: йдеться, насамперед, про попередження виникнення корупції шляхом змін правил та норм економічної поведінки.

4. Як ви збирась будувати стосунки з олігархами, зважаючи на те, що вони сьогодні відіграють суттєву роль в економіці? Ваше бачення механізмів демонополізації та деолігархізації в політичному та економічному вимірах.

5. Окрасіть вашу позицію стосовно наступних змін і реформ:

- запровадження ринку сільськогосподарської землі;
- пенсійної реформи;
- реформи трудового законодавства, зважаючи на тенденції розвитку ринку праці в Україні та зарубіжжі, а також динаміку трудової міграції.

Обираємо свідомо! ■

■ ПІДТРИМКА

За українським сценарієм

Понад 25 тисяч громадян прийшли на зустріч із чинним главою держави і кандидатом у президенти Петром Порошенком

За два тижні до виборів Петро Порошенко провів зустріч зі своїми прихильниками у столиці.

Фото з сайта freshnews.zt.ua.

Соломія БОНДАРЕНКО

Заповнена Михайлівська площа, 25 тисяч українців — за інформацією правоохоронців, і близько 40 тисяч — за словами організаторів заходу. За два тижні до президентських виборів чинний гарант Конституції провів зустріч із виборцями і розповів про здобутки та плани на наступний термін.

Михайлівська площа на момент прибуття Президента повністю була заповнена людьми. Тому частина громадян, які прийшли послухати главу держави, навіть змушена була влаштуватись на прилеглих вулицях — Десятинній, Трьохсвятительській, Михайлівській та Володимирському проїзді.

Поліція працювала в посиленому режимі, тому на площі було близько тисячі правоохоронців. Ні сутичок, ні провокацій, ні невдоволень, за повідомленнями поліції, на початку заходу не спостерігалось. З самого ранку на площі також працювала поліція діалогу.

Перед початком виступу гарантія на сцені з'явилася віце-спікер Верховної Ради Ірина Геращенко, Уповноважений президента з питань кримськотатарського народу Мустафа Джемілев, перша леді Марина Порошенко та близько десятка громадських діячів. Серед музикантів підтримати Петра Порошенка прийшли Тарас Петренко, Тетяна Горобець, гурт KozakSystem, Тарас Чубай і гурт «Плач Єремії».

Розпочав свій виступ Петро Олексійович з повідомлення, — що ж має намір зробити наступної каденції. Найважливішим питанням і надалі вважає оснащення та обороноздатність Української армії. Заявив, що в разі перемоги на виборах розпочне оновлення військової ракетної програми. Не оминув і питання російського втручання у вибори, адже вбачає загрозу в зbereженні незалежності України від Росії, заявивши, що лише проєвропейський шлях може убезпечити Україну від російського реваншу: «Чи зможемо зберегти реальну незалежність від Росії? Чи здатні ми протистояти спробам Кремля знову підкорити Україну і зробити її якщо не частиною, то сателітом імперії? Чи продовжить Україна шлях до Європейського Союзу та НАТО? Лише будучи іхнім повноправним членом,

можна гарантувати справжню незалежність та безпеку країни. Тому шлях на наступні 5 років — це Європа та НАТО», — зазував Президент.

За його словами, в команді вже є розроблений план дій, як саме до 2023 року Україна зможе подати заявку на вступ у Європейський Союз та НАТО. Президент також зазначив, що питання про ПДЧ можливо порушити вже у грудні цього року на Лондонському саміті НАТО. Ще одним кроком до зближення з НАТО став лист до Генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга, де Порошенко наголошує, що Україна не сходить із проєвропейського шляху. «До цих найпотужніших організацій ми приєднаємося як країна-регіональний лідер. Як країна, яка вже суттєво посилила східний фланг Альянсу. Як країна, яка захищила від російської навали не лише себе, а й усю європейську цивілізацію», — проголосив Президент.

У своїй промові також згадав і про недавні події вуличних заворушень, назвавши їх елементом передвиборчої кампанії деяких політиків. Він зазначив, що саме в цьому переконують деякі події останніх тижнів, коли кампанію зі спілкування з виборцями намагаються перевести у формат вуличних заворушень. «Це вже наявіть не брудна передвиборча технологія. Це — спроба поставити під загрозу саме проведення виборів, зірвати їх. І це точно не украйнський сценарій», — сказав Порошенко.

Проте й сама зустріч Президента з виборцями не обійшлася без сутичок. Двох чоловіків затримала поліція. В одного вилучили телескопічну палицу, іще одного активіста затримали після штовхання з прибічниками Президента. Вони активно відреагували на такі дії з боку опонентів, і між ними розгорівся конфлікт. Згодом у відділі комунікації поліції Києва повідомили, що масові заходи на Михайлівській площі пройшли без грубих порушень правопорядку. Проте також згадали про затриманих, зазначивши, що одного активіста доправили до управління поліції і вже розпочали кримінальне провадження за незаконне поводження зі зброєю. Другого ж затриманого відпустили і склали протокол щодо адміністративного правопорушення. ■

■ ДОВІДКА

ВИБОРЧА РАДА UA

Виборча Рада UA (Суспільного телебачення) є постійною публічно діючою інтелектуально-експертною радою, яка має на меті позапартійно вплинути на хід виборчих кампаній 2019 року та на зміст політики в Україні шляхом незалежного змістового обговорення та широкого оприлюднення експертних оцінок програм політичних партій та окремих кандидатів та їх команд.

Олег БОРОВСЬКИЙ

Німеччина віддала Києву важливий для історії православної церкви в Україні документ щодо анексії Москвою Київської митрополії, повідомляє «Німецька хвіilia».

Зважаючи на важливість документа для української історії, міністр науки і культури землі Баден-Вюртемберг Терезія Бауер за підтримки міністерства за кордонних справ ФРН ініціювала повернення історичної царської грамоти Україні. «Я вдячна дослідникам із Тюбінгенського університету. Той факт, що ми нині можемо повернути Україні цей символічний і надзвичайно важливий документ, вивезений свого часу до Німеччини, — також знак того, що наша країна розуміє свою історичну відповідальність», — зазначила Бауер. Тож минулого тижня, 14 березня, грамоту Петра I було офіційно передано у Берліні українському послу Андрію Мельнику.

Наукова робота для з'ясування походження документа була завершена ще восени 2016 року. Бюрократичні процедури, необхідні для реституції, затягнулися на кілька років. Зрештою, збіг передачі документа в часі з отриманням Православної церквою України Томоса про автокефалію наводить на думку, що повернення грамоти є політичним жестом.

Історичну царську грамоту Петра I від 1708 року про поставлення митрополита на Київську митрополію вивезли з Києва під час Другої світової війни (ймовірно, 1941 року) як військовий трофей, встановила німецько-українська дослідницька група. З кінця 1950-х років документ зберігався у бібліотеці Інституту східноєвропейської історії та краєзнавства Університету Тюбінгена, що у федеральній землі Баден-Вюртемберг.

Унікальний документ виявилася цілком випадково провідна наукова співробітниця Національного Києво-Печерського заповідника Наталія Сінкевич три роки тому. Дослідниця розшукувала в бібліотеці Інституту східноєвропейської історії інформацію про німецького пастора Йоганнеса Гербінія, який у XVII столітті був одним із небагатьох західних дослідників Києво-Печерської лаври. А натомість знайшла ще більший скарб: на стіні в скляній рамці висіла грамота російського царя Петра I від 1708 року, якою він підтверджував поставлення Київського митрополита Йоасафа Кроковського. «Я попросила бібліотекаря подивитися. Виявилось, що це оригінал. Я негайно зв'язалася з директором інституту»,

■ ДРУЖНІЙ КРОК

Знайшла грамота

Німеччина передала Києву унікальний документ, який свідчить: російські історики займалися фальсифікацією

Історик Наталія Сінкевич (ліворуч) під час передачі документа.

— пригадала Сінкевич у розмові з «Німецькою хвілею».

У тюбінгському інституті навіть не згадувалися, яке історичне значення має документ, який багато років просівся прикрашав бібліотеку. Наприкінці 50-х років минулого століття колишній директор інституту купив її у торгівця антикваріатом за дві тисячі марок. Кілька спроб науковців з Тюбінгена з'ясувати, звідки сама взялася грамота, завершувалися безрезультатно. Аж поки Наталія Сінкевич не звернула увагу німецьких колег на те, що документ до Другої світової війни перебував у київських архівах.

Царська грамота є важливим церковним історичним документом. Це підтверджувальна грамота російського імператора Петра I від 1708 року митрополиту Йоасафу (Кроковському) про поставлення його на Київську митрополію. Йоасаф був останнім митрополитом за часів перебування Києва у складі Російської імперії, який був вільно обраний київським духовенством і затверджений царем, а не прямо призначеним Москвою, як це потім робилося впродовж кількох століть. Тож цей документ є важливим свідченням історії анексії української церкви Москвою.

У Російській імперії, на відміну від Константинополя, призначення митро-

полита схвалювалося світською владою. Грамота царя скріплювалася, як і інші важливі документи, позолоченою печаткою з двоголовим орлом. Із 1688 року Москва забороняла київському митрополиту іменуватися ієрархом «всія Русі». Нагомість у титулі згадувалася «Мала Русь».

Наталія Сінкевич вказує на те, що оригінал грамоти не досліджувався з метою встановити детальні обставини процесу перепідпорядкування Київської митрополії Москви. На початку XIX століття російський історик і клірик Євгеній Болховітінов оприлюднив у своєму дослідженні текст грамоти 1708 року. Однак у цій публікації текст було піддано цензури, з'ясувала Сінкевич, вивчивши оригінал. «Болховітінов вирізав найцікавіший, із сьогоднішньої точки зору, момент про те, що Київський митрополит зобов'язується не повертатися більше до Константинополя», — зазначила дослідниця. Вона переконана, що згадка Константинополя у грамоті через два десятиліття після перепідпорядкування митрополії свідчить про те, що Москва не була впевнена у лояльності київського духовенства. На її думку, цензурування тексту історичних документів свідчить про бажання Росії уникати навіть будь-яких згадок про те, що Київська митрополія була раніше підпорядкована Константинополю.

■ ТЕРОРИЗМ

Кров за кров

Нова Зеландія посилює контроль за зброєю після нападу на мечеті

Олег БОРОВСЬКИЙ

Прем'єр-міністр Нової Зеландії Джасінда Ардерн 17 березня оголосила про те, що уряд країни почав працювати над посиленням законодавства щодо володіння та продажу зброї, інформує «Рейтер». «Упродовж десяти днів від моменту цього жахливого акту тероризму ми оголосимо реформи, котрі зроблять нашу країну безпечнішою», — заявила Ардерн. Про плани посилення контролю за зброєю оголосили, як тільки стало відомо, що обвинувачений у вбивстві людей у двох мечетях Брентон Таррант легально володів п'ятьма одиницями зброї, які й використав під час нападу.

Як повідомляється, внаслідок нападу на дві мечеті в Крайстчерчі (назва міста перекладається як Церква Христова) у Нової Зеландії 15 березня загинули 50 осіб. Ще 50 осіб зазнали поранень, 25 із них — важкі, 36 поранених донині перебувають у лікарнях. Обидві мечеті розташовані на відстані приблизно п'яти кілометрів одна від одної. Злочинець знімав напад прихованою камерою і вів пряму трансляцію в інтернеті на «Фейсбуці».

Підозрюваного в нападі — 28-річного громадянина Австралії Брентона Гаррісона Тарранта — затримали. Перед сконенням злочину нападник написав антиімігрантський маніфест на 74 сторінках і опублікував його в соцмережі «Твіттер». Прем'єр-міністр Австралії Скотт Моррісон назвав затриманого «екстремістом» і «правим брутальним терористом». За даними новозеландських ЗМІ, підозрюваний цілеспрямовано і ретельно готувався до збройного нападу.

Нападник обґрунтував свої злочинні дії тезою, популярену серед любителів теорій змови. Згідно з нею, темні сили намагаються замінити біле населення країн Заходу мусульманами, в тому числі й завдяки масовій міграції з країн ісламського світу та значно вищим показникам народжуваності серед мусульман. Місцями написаний нападником текст наслідує риторику епохи хрестових походів. У тексті маніфесту також простежується паралель із норманським нападником Брейвіком, який у липні 2011-го розстріяв 77 людей.

Нова Зеландія — переважно християнська країна. За даними 2013 року, близько 44 відсотків новозеландців визнавали себе християнами. Ще 38,5 відсотка громадян країни стверджували, що не належать до жодної з конфесій. А що стосується мусульман, то 2013 року в цій країні їх налічувалося всього лише 46,1 тисячі, або 1,1 відсотка від усього населення. І таке явище, як ксенофобія, дотепер в Нової Зеландії спостерігалося рідко.

Стосовно самого нападника Брентона Тарранта, то, за даними агенції новин «Ассошиєйтед прес», він визнав, що був глибоко вражений терактами та нападами, сконеними в Європі ісламістами. У своєму маніфесті терорист наголосив, що взяти зброю в руки його підштовхнув сконений 2017 року теракт у Стокгольмі, очевидцем якого він став під час подорожі в столицю Швеції. Тоді виходець з Узбекистану вчинив наїзд на пішоходів на одній із центральних вулиць шведської столиці. Серед загиблих унаслідок нападу ісламіста була й 11-річна дівчинка Ебба Окерлунд, наймолодша з жертв того нападу, за яку 28-річний австралієць вирішив будь-шо помститися. Він навіть написав її ім'я та прізвище на зброї, з якої розстріляв прихожан мечетей, повідомляє «Франс прес».

■ ІХНІЙ ВИБІР

Краща з «чортової дюжини»

У першому турі президентських виборів у Словаччині перемагає юристка Зузана Чапутова

Ігор ВІТОВИЧ

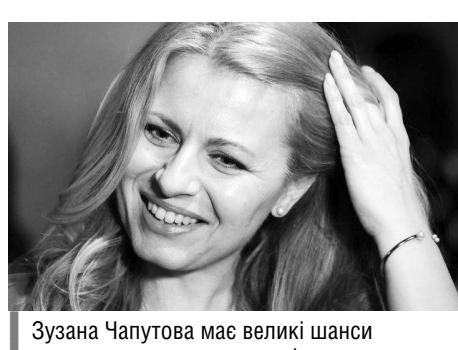
Минулої суботи у Словаччині відбулися президентські вибори. Хоча кандидатів було лише 13, але наші сусіди-словаки мали найширший вибір з усієї політичної палітри країни: від демократичних проєвропейських кандидатів до неонацистів та «друзів Путіна». Чинний президент Андрей Кісса заявив, що вдруге не братиме участі у виборах, хоча, за Конституцією, таке право має.

За інформацією, оприлюдненою вчора Статистичним бюро Словаччини після повного підрахунку голосів, незалежний кандидат на посаду президента юристка Зузана Чапутова отримала 40,57 відсотка голосів виборців. Друге місце посів дипломат Марош Шефчович, який тепер працює в Єврокомісії, є її віце-президентом, з 18,66 відсотка голосів, на третьому місці з 14,34 відсотка симпатій виборців іде колишній міністр юстиції, а тепер суддя Верховного суду Штефан Гарабін, який виступає проти членства Словаччини в ЄС і НАТО,

має проблеми з ліберальною демократією і відкрито демонструє проросійські погляди. До першої п'ятірки також потрапили Маріан Котлеба, який очолює екстремістську неофашістську партію «Народна партія «Наша Словаччина» — 10,39%, та Франтішек Міклушко — 5,72%. Зазначимо, Марош Шевчович і Штефан Гарабін є колишніми комуністами-функционерами, що вони не приховували у своїх анкетах.

Оскільки в першому колі виборів ніхто з кандидатів не здобув понад 50 відсотків голосів виборців, відбудеться друге коло виборів президента, яке призначено на 30 березня. У боротьбі за найвищу державну посаду у Словаччині зустрінуться Зузана Чапутова і Марош Шефчович. На виборах переможе той із кандидатів на посаду президента, хто здобуде просту більшість голосів виборців.

У разі перемоги Зузани Чапутової у другому колі виборів вона стане першою жінкою на найвищій державній посаді у Словаччині й однією з небагатьох жінок-президентів в країнах Європи. До того ж

Зузана Чапутова має великі шанси на перемогу в другому турі.

обраний Зузані Чапутової сприятиме кращій візуалізації Словаччини як країни, яка стає на шлях виразнішого представництва жінок на важливих політичних посадах. Обрання Чапутової внесе більше стабільноти до центральноєвропейського регіону, а також до відносин Словаччини зі сусідніми країнами, з ЄС і НАТО.

Чапутова народилась 21 червня 1973 року в Братиславі. Є співробітницею юридичного факультету Університету Коменського в Братиславі — найпрестижнішого вишу Словаччини. Розлучена, виховує двох доньок. П'ятірічний термін повноважень Андрея Кіски — четвертого словацького президента — спливав 15 червня цього року. Новообраний президент Словаччини приступить до виконання своїх обов'язків рівно опівдні 16 червня 2019 року. До речі, місячна зарплата президента Словаччини — 7844 євро.

Олег ГАНСЬКИЙ

Поновлювана енергетика в Україні продовжує набирати обертів. За статистичними даними державного підприємства «Енергоринок», у січні—лютому нинішнього року альтернативна генерація — вітрові, сонячні та малі гідроелектростанції, біомаса і біогаз — збільшила виробництво електричної енергії у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року на 31,5%, — до 465,62 млн кВт·год. Але найголовнішим трендом чистої енергетики останнього року експерти вважають бум приватних електростанцій у приватних будівлях, які не лише дозволяють українцям повністю забезпечити себе електрикою, а й доволі непогано заробляти.

Торік — абсолютний рекорд!

Зокрема, у січні було вироблено 214,5 млн. кВт·год, а у лютому — 251,12 млн. кВт·год. У січні-лютому 56,3%, або 262,1 млн. кВт·год електроенергії виробили вітрові електростанції, 24,1% (112,4 млн кВт·год) — сонячні електростанції, 10% (46,8 млн. кВт·год) — малі ГЕС, 6% — біогаз і 3,6% — біомаса.

Отож, наша держава робить ставку на вітер, тоді як у більшості європейських держав найбільше розвивається сонячна генерація. Втім така ситуація може бути тимчасовою. Так, за повідомленням Державного агентства з енергоекспективності та енергозбереження України, торік у нашій державі з'явилися 163 сонячні електростанції, що є рекордом за темпами встановлення нових потужностей, які генерують «зелену» електроенергію.

Тож сьогодні потужність усіх введених торік сонячних електростанцій загалом становить близько 850 МВт, що майже втричі більше, ніж за весь 2017 рік. Зокрема, в 2018 році було введено в експлуатацію 163 сонячні станції загальною потужністю 645,6 МВт, 10 вітряних електростанцій загальною потужністю 67,7 МВт. Крім того, було введено 4440 сонячних приватних домогосподарств загальною потужністю 106 МВт.

Від початку 2015 року потужність об'єктів відновлюваної електроенергетики, яким встановлено зелений тариф, зросла на 1300 МВт. І якщо в 2015 році було введено 32 МВт, то вже в 2016 — понад 130 МВт, у 2017 — майже 300 МВт, а торік, як ми вже бачили, було встановлено абсолютний рекорд за всю історію.

Сотні робочих місць, висока зарплата, соціальні стандарти

Наприкінці лютого участі у запуску перших вітряних турбін Приморської вітровоелектростанції, що на Запоріжжі, взяв Президент України Петро Порошенко. «Запорізька атомна електростанція, що розташована тут поруч, є найбільшою в Європі й шостою за розмірами у світі, — сказав він. — Але часи змінюються, і сьогодні вже є альтернативна поновлювана енергетика, яка починає реалізовуватися саме тут, в Запорізькій області.

І для мене дуже важливо, що йдеться про високоефективні, енергетично ефективні, високотехнологічні проекти. І не тільки тому, що це називається «зелена енергетика», бо вона не завдає ніякої шкоди екології... Дуже важливо, що це проект, який реалізується на базі найсучасніших цифрових технологій, тобто технології цифрової підстанції».

■ ЕНЕРГІЯ ПРИРОДИ

Електростанція на даху

Сонячні панелі, встановлені у приватних оселях, окуповуються за п'ять років і дозволяють їхнім власникам заробляти до 5 тис. доларів на рік

Українці навчилися не лише власноруч виробляти електроенергію для власних потреб, а й отримувати з цього прибутки.

Фото з сайта texty.org.ua.

За словами глави держави, дуже важливо, що новий енергетичний об'єкт споруджують у чистому полі. «Створюють нові робочі місця, запроваджують безліч прогресивних моделей. Цей проект стане моделлю для всіх вітроелектростанцій в Україні. Нехай сюди їздять і вчаться, як працювати», — сказав Порошенко. — Для нас критично важливо є інноваційна модернізація енергетики. Прекрасно розумію, що це дуже складні, багатосторонні завдання, але вони необхідні. І ми побачили, що традиційні підходи енергетики України себе вже майже вичерпали. Нова енергетика — це одне з найважливіших, найперших питань щодо руху нашої держави вперед...»

Конкретизуючи, йдеться про 500 нових робочих місць, високооплачуваних, створених у ході будівництва. Тільки в державний бюджет і тільки в минулому році надійшло вже 280 млн. грн. «А це хороша копійка, яка дозволяє змінювати державу. За цим стоять високі зарплати, соціальні виплати, зміни в житті громад, оскільки інвестор сьогодні має вклади і в соціальну сферу», — продовжив Президент.

Прогнозні обсяги зеленої електроенергії двох черг Приморської ВЕС у єдину енергосистему становлять близько 650-700 млн. кВт на рік. Цієї електроенергії досить для енергозабезпечення 365 тис. домогосподарств. Потужність однієї вітrotурбіни Приморської ВЕС — 3,8 МВт. Висота вежі — 110 м. Усього ж при будівництві Приморської вітрової електростанції планується встановити 52 вітrotурбіни виробництва компанії «Дженерал електрик».

Стратеги вже зайдли

Незалежні експерти думку глави держави назагал поділяють. «Відновлювана енергетика — це вже не альтернатива, а незворотний світовий тренд, тому Україна мусить якомога швидше створити сприятливі умови для її розвитку і поширення», — сказав керуючий партнер UDP Renewables Сергій Євтушенко. На його думку, завдяки компаніям, що працюють у цій

галузі, країна може оновити свої генеруючі потужності й нарешті перейти до використання сучасних зелених технологій, істотно зменшивши залежність від традиційних і застарілих.

Євтушенко визначив: торік один зі світових лідерів галузі поновлюваної енергетики вклал у проекти UDP Renewables 54,7 млн. євро. «Далекоглядні іноземні інвестори покладають великі надії на Україну, незважаючи на складну геополітичну ситуацію», — наголосив він. — Спекулянтів через воєнний стан з українського ринку як вітром здуло. А стратеги — це ті, хто важко і обережно заходить, але потім не тікає при першій несприятливій ситуації».

На думку експерта, зелена енергія — основа майбутнього енергетики в усьому світі. Розвинені країни вже ставлять перед собою амбітні цілі: до 2050 року на 100% перейти на поновлювані джерела енергії. Сергій Євтушенко вважає це справою часу і для України. «Зараз частка зеленої енергії в її загальному енергобалансі нашої держави не перевищує 2,5%. Втім, технології рухаються вперед і масове виробництво зменшує вартість екологічного обладнання, поступово міняючи правила гри, — зазначає він. — У нас є вибір: розвивати зелену енергетику так, як це робить весь світ, або штучно стимулювати технологічний прогрес, підтримуючи енергетичні технології позавчорашнього дня».

Плюс 7,5 тис. електростанцій на дахах

Підтвердженням сказаному — незалежній факт, як змінюється поновлювана енергетика, у тому числі і в нашій країні. Ще десять років тому виробництво електроенергії з поновлюваних джерел енергії — сонця і вітру — було забавою наближених до влади великих компаній. Однак стрімке технологічне зростання вже призвело до багаторазового падіння вартості обладнання для трансформації сонячних променів і вітру в електричну енергію. І запропоновані у державі нові правила роботи разом із привабливим тарифом стали

дієвим стимулом.

За підсумками 2018 року понад 7,5 тисячі домогосподарств України встановили у дворах чи на своїх дахах сонячні батареї, що виробляють електроенергію. Це майже в два рази більше, ніж у 2017 році. Надалі, як прогнозують експерти, ця тенденція тільки нарости. Встановити свою власну сонячну станцію з кожним роком стає все дешевше, адже виробники весь час допрацьовують і вдосконалюють панелі. Конструкції легшають, дзеркала і фотоелементи, на поверхню яких падають промені сонця, — стають чутливішими, що значно збільшує коефіцієнт корисної дії батареї навіть в умовах частої для наших широт цільної хмарності над головами.

Для українських реалій це надважливо, адже значна частина країни в період з листопада по березень переважно затягнута хмарами. Але виробництво електроенергії сонячними батареями із поліпшеним ККД, встановленими на даху або у дворі будинку, цілком може забезпечити власне споживання. Якщо ви виробили більше, ніж можете спожити самі, то надлишок у цьому випадку надходить у загальну енергомережу.

На думку фахівця з сонячної енергетики Івана Перепелици, станції потужністю у 30 кВт сьогодні є най популярнішим варіантом для приватних будинків українців, адже термін окупності становить близько п'яти років. За його словами, якщо встановлювати 30 кВт на даху, то потрібно виділити 200 кв. м. площин, а якщо на землі, то чотири-п'ять соток. Розміри однієї панелі становлять два на один метр. На цю потужність потрібно встановити 100–110 панелей. Весь процес установки домашньої електростанції «під ключ» займає близько трьох місяців.

«У середньому споживання в домогосподарстві становить 250–300 кВт на місяць, тобто три-четири тисячі кіловат на рік. При такому варіанті можна заробляти близько 4,5–5 тисяч доларів на рік, з урахуванням прибуткового податку», — сказав експерт. Пікова активність виробни-

■ А ТИМ ЧАСОМ...

«Нафтогаз» — «Газпром»: українці б'ють першими...

У квітні нинішнього року «Нафтогаз України» може подати новий позов проти російського монополіста «Газпрома» за порушення європейського законодавства в сфері конкуренції. «На додаток до боротьби з «Газпромом» у Стокгольмському арбітражі ми починаємо боротися з «Газпромом» у самій Європі. Ми використовуватимемо європейські закони про конкуренцію у ролі основи для такого позову, на користь європейських споживачів, Української держави і стабільноті в регіоні. Саме це необхідно, щоб забезпечити майбутнє для газотранспортної системи України, а також європейську енергетичну безпеку», — наголосив виконавчий директор групи «Нафтогаз» Юрій Вітренко.

Топ-менеджер «Нафтогазу» також нагадав, що Росія всупереч протестам України, Польщі та країн Балтії проводить реалізацію проекту «Північний потік-2», результатом чого може стати посилення монопольних позицій «Газпрому» на європейському газовому ринку. А це приведе до зростання вартості газу для європейських споживачів, який неминуче матиме вже політичні наслідки для європейських урядів, які змушені пояснювати своїм громадянам, яким чином проект «Північного потоку-2», що повинен посилити стабільність поставок газу в Європу, перетворився на чинник, що підриває економічну і політичну стабільність континенту.

ництва енергії, за словами Перепелици, припадає на травень, при цьому активна енергогенерація відбувається з квітня по вересень. У південних регіонах виробництво енергії з сонця ефективніше, у західних — трохи менш рентабельне через триvali періоди похмурої погоди.

Замовники перестали витрачатися на налагодження системи взимку, оскільки виробництво електрики в цю пору року не окупить витрат на переобладнання. Як стверджує експерт, доцільніше орієнтувати систему тільки на сонячні весняні та літні дні. Абсолютна більшість встановлених в українських домогосподарствах сонячних панелей — китайського виробництва, оскільки вони суттєво дешевші, ніж високоякісне обладнання виробництва США, Європи і Японії. Приємно, що останнім часом на ринок активно виходить продукція вітчизняного виробництва.

До речі, на цю можливість — самостійно виробляти електроенергію для себе — звернув увагу український уряд. Зокрема Прем'єр-міністр Володимир Гройсман зауважив запуск у лютому нинішнього року в рідній для себе Вінниці заводу з виробництва сонячних батарей. Таким чином, зараз будь-який українець може встановити домашню сонячну електростанцію, яка на всі 100% складається з обладнання вітчизняного виробництва. І таким чином зменшувати залежність від держави, імпортних енергоносіїв і при цьому заробляти доволі-таки непогані кошти. ■

Оксана СОВА

Протягом 1984—2016 років фахівці проекту WWF Україна «Лісова Варта» за фінансової підтримки Міжнародного відділу Лісової служби США проводили дослідження змін лісового покриву екорегіону українських Карпат у Львівській, Закарпатській, Івано-Франківській і Чернівецькій областях. За мету ставили виявити тенденції та причини порушення лісового покриву. Адже масштабне відмирання дерев унаслідок пожеж, діяльності шкідників, сильних вітрів, підтоплення або лісозаготівлі можуть привести до порушення сталої динаміки змін лісового середовища, породного складу лісів, їх структури та функціональності.

Що показали супутники

Для дослідження, підсумки якого дніами оприлюднено, експерти проаналізували зображення карпатських лісів, відзняті супутниками NASA Landsat із застосуванням засобу візуалізації TimeSync. На основі статистичної вибірки двох тисяч випадкових точок було виявлено та оцінено щорічні зміни 290 ділянок лісу. Дослідники враховували як природні, так і антропогенні порушення.

Для достовірності отриманих результатів спочатку оцінювали ділянки величиною в один піксель. Фахівці також розглядали прилеглі території та історію змін лісового покриву. Таким чином вдалося зафіксувати як земляний покрив, так і різні типи землекористування із поділом на «ліс» та «не ліс». Під типом «ліс» експерти мали на увазі території, що вкриті деревами не менше як на 50 відсотків. Це листяні, хвойні чи смішані типи лісів та лісові водно-болотні угіддя. Крім того, дерева повинні покривати площину, як мінімум, 0,5 гектара, а їх висота має бути щонайменше 20 метрів. За цією системою усі інші типи землекористування, наприклад, сільськогосподарські угіддя чи міська місцевість, були віднесені до типу «не ліс».

Результати проведеного дослідження засвідчили, що постійна середня лісистість екорегіону за останні 30 років була близькою до 65,5 відсотка. Зафіксовано значне збільшення обсягів лісозаготівлі в українських Карпатах. Виявлений тренд змін лісового покриву вказує на зростання пошкоджень лісового намету. Найбільша їх кількість спричинена саме суцільними та вибірковими

■ ВИРУБКИ

Карпати лисіють

Через вирубку щороку зникає 1 відсоток гірського лісу

Один відсоток від нинішнього обсягу українських карпатських лісів щороку знищується, головним чином, через несанкціоноване вирубування. Такими темпами через сто років замість мальовничих краєвидів отримаємо голомозі горби.

Фото з сайта wikipedia.org.

ми вирубками, які загалом становлять близько 92 відсотків і лише 8 відсотків — це природні пошкодження. Щорічна величина вирубок (останніми роками вона підвищується) перевищує 1 відсоток вкритої лісом площи Карпат.

Санітарні вирубки браконьєрів

«Слід зауважити, що виявлені дані станом на 2016 рік не свідчать про інтенсивне лісокористування, з точки зору оцінки всієї площини, що залишає можливість сталого розвитку лісового сектору Карпат. Але якщо взяти до уваги значну площину лісу, що виконує переважно екологічні та придохоронні функції і не є часткою планового (головного) лісокористування, то варто зазначити, що подальше вирубування лісів, масово сконцентрованих у басейнах окремих рік, може становити загрозу екологічній стабільності цілого регіону», — застерігає координатор проекту «Лісова варта» Дмитро Карабчук.

Насамперед, за словами експерта, це стосується значних порушень лісового

покриву, що пов'язані із застосуванням так званих суцільних санітарних рубок на значних (понад 10 гектарів) територіях гірського лісу, що стали масовими в останні роки. Виявлений тренд змін лісового покриву потребує уваги, як з точки зору прогнозування вразливості лісів до кліматичних змін, так і у розрізі впливу соціально-економічної ситуації в країні на появу масштабних вирубок лісів у певних регіонах Карпат. Простіше кажучи, несанкціоноване вирубування лісу для власних потреб чи заробітку на деревині, по суті, вкрадені під шумок санітарних вирубок.

Порахувати і зберегти

У рамках проекту «Лісова варта» WWF в Україні ще восени обговорили доцільність впровадження загальній системи електронного обліку деревини, аби знизити її незаконний оборот при транспортуванні. Вводять її конфіскацію разом із транспортом при виявленні деревини без відповідних супровідних документів. Якщо всі дії лісо-

користувачів будуть відразу відображатися у мережевій базі даних, це, звісно, значно зменшить простір для зловживань та порушень. Єдину державну систему електронного обліку деревини ще з 2009 року запровадило Державне агентство лісових ресурсів України. Держпідприємство «Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр» фіксує визначення лісосіків, видачу дозволів на рубки, відновлення лісостанів, перевезення деревини та вносить у відкриту базу даних в інтернеті. Але все це — лише щодо підприємств Державного агентства, інші лісокористувачі досі цього робити не зобов'язані. Близько третини лісосіків лишається поза обліком.

Обговорювали запровадження системи, яка б стосувалася всіх лісокористувачів і давала б дієві механізми для громадського контролю на всіх рівнях лісозаготівлі.

«Лісова варта» представила тоді проект спеціальної гарячої лінії для активістів, яка б могла пришвидшити процес перевірки легальноті деревини. Перевезення деревини з територій усіх лісокористувачів України повинно відразу відображатися у мережевій базі даних, до якої б мали доступ оператори спеціальних кол-центрів поліції — гарячої лінії. Відповідно, будь-хто з громадян міг би подзвонити туди й уточнити дані щодо будь-якого лісової, який курсує дорогами країни. Якщо даних щодо конкретного транспорту в оператора немає, він скеровував би найближчий патруль для його затримання. Проект розробив консультант «Варти» Євгеній Хань. Підвести правову базу під створення універсальної системи обліку має законопроект, ініційований народним депутатом Остапом Єднаком. Головні пропозиції законопроекту: забезпечити належне юридичне обґрунтuvання механізму державного та громадського моніторингу за перевезенням необрбаненої деревини; поширити електронний облік на усіх постійних лісокористувачів; об'єднати всі діючі та запропоновані механізми електронного обліку та громадського контролю в єдиному веб-порталі; запровадити жорсткі санкції та штрафи за виявлені у процесі обліку та моніторингу порушення. Об'єднана і юридично грамотна система контролю, на думку активістів, дозволить перевести громадський контроль у цивілізоване русло, аби все відбувалося з належним обґрунтuvанням, за належною процедурою, а не у формі «робінгудських» насоків.

Оксана СИДОРЕНКО

■ ПРОМЗОНА

Самопали-самодими

Маріупольці задихаються від викидів підприємства з виробництва... деревного вугілля

Маріупольці не втрачають надії знайти в густому диму «деревовугільників» відповідальний орган, здатний припинити викидання всієї округи з домівок і службових приміщен.

Азовській морській екологічній інспекції кажуть, що дане підприємство не в їхній компетенції, і перенаправляють до державної екоінспекції Донецької області. Зв'язатися з її співробітниками не вдається, бо за телефонами, вказаними

на сайті, ніхто не відповідає. Громадські організації подали заявку в контакт-центр міськради на перевірку шкідливого підприємства і повні рішучості таки припинити діяльність «самопального» підприємства.

■ АВТОМОБІЛІЗАЦІЯ

«Рено» для заповідників

Мінприроди передало 20 нових автомобілів національним природним паркам

Оксана СИДОРЕНКО

Церемонія передачі нових автомобілів заповідникам пройшла минулого тижня. Міністр екології та природних ресурсів Остап Семерак вручив ключі від автомобілів марки Рено Дастер представникам двадцяти об'єктів природно-заповідного фонду України, які з часу свого створення не закуповували транспортні засоби. Це перша централізована закупівля спецавтомобілів установам ПЗФ Мінприроди за останні 6 років.

Придані за державні кошти автомобілі спеціально обладнані для використання в складних умовах і призначенні для поліпшення роботи служби державної охорони установ ПЗФ Мінприроди, яка наразі забезпечена транспортом лише на 35 відсотків від необхідного обсягу. З ними державна служба охорони ПЗФ зможе ефективно реагувати на виникнення пожеж, незаконних рубок, забруднення територій, створення стихійних сміттєзвалищ, браконьєрство та інші порушення природоохоронного законодавства.

Проектом «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», що ре-

Фото з сайта kremgory.in.ua.

алізується в рамках Угоди між КМУ та урядом Федераційної Республіки Німеччина про фінансове співробітництво, планується додатково придбати ще близько чотирьох десятків автомобілів для дев'яти національних природних парків Карпатського регіону, що входять у проект. А цього разу машини отримали двадцять заповідників, розташованих на територіях Рівненської, Вінницької, Чернівецької, Львівської, Миколаївської, Одеської, Донецької, Житомирської, Херсонської, Полтавської, Волинської, Тернопільської та Сумської областей.

■ СВІТ І УКРАЇНА

З кишені
Кремля

Офіційний Київ ініціює
міжнародну групу з аудиту
завдань війною збитків

Іван БОЙКО

Україна ініціює створення міжнародної робочої групи з аудиту завдань збитків і втрат через військовий конфлікт. З відповідною пропозицією до своїх колег з INTOSAI, що нараховує 200 країн-членів, виходить Рахункова палата України.

Як повідомив голова Рахункової палати Валерій Пацкан в одному з інтерв'ю, питання аудиту завдань війною збитків буде розглянуто у вересні 2019 року на найближчому Конгресі INTOSAI. За його словами, незважаючи на те, що цей конгрес відбудеться в Москві, а українська делегація бойкотуватиме цей захід, є група підтримки, готова озвучити українську ініціативу.

Пан Пацкан розповів, що мета відповідної міжнародної групи — розробка методології для оцінювання завдань збитків і механізмів ефективного контролю за використанням коштів на подолання цих збитків. Ідеється не тільки про Україну, а про розробку універсальної методології, яку могла б використовувати будь-яка держава, яка потерпіла внаслідок війни.

«У нас уже відбулася зустріч із міністрами закордонних справ і послами низки країн. Ми донесли до них цю ідею і попросили розвісти про нашу ініціативу вищим органам аудиту в інших державах. Крім того, окрім проводимо зустрічі з дружніми до нас відомствами в Польщі, Литві, Чехії, які також можуть нам допомогти з цією ініціативою. Той факт, що ми не прив'язуємо винятково до України, а хочемо створити універсальну методологію для всіх, повинен нам допомогти», — зазначив голова Рахункової палати, передає «Дзеркало тижня».

Валерій Пацкан зауважує, що існує чимало країн, які також зацікавлені у створенні такої робочої групи в INTOSAI. Йдеться про Кіпр, Азербайджан, Афганістан, Грузію, Ірак, Кувейт, Македонію, Молдову, Сирію, Хорватію, Ізраїль та багато інших.

На його думку, якщо показати на прикладі одного конфлікту, скільки було за подією збитків держав, скільки коштів необхідно для подолання цих наслідків, ставлення світу до держави-агресора буде змінюватися.

«Навіть більше, в міжнародних інстанціях, у судах ми зможемо використовувати ці дані, розраховані із застосуванням методики, затвердженої міжнародною організацією, кращими фахівцями. Нам буде легше відстоювати свої позиції, наші дані будуть безперечними, обґрутованими», — переконаний пан Пацкан.

Що стосується гальмування процесу країнами, винними в нанесенні військових збитків, то для протидії їм Україна прагне не тільки створити цю спеціальну робочу групу, а й очолити її. ■

■ ДО РЕЧІ

За п'ять років після окупації Криму економіка Росії втратила понад 150 мільярдів доларів, здебільшого — внаслідок санкцій, запроваджених Заходом, повідомляє видання Bloomberg Economics.

За даними дослідження, опублікованого аналітиком Скоттом Джонсоном, економіка найбільшого в світі експортера енергії «просіла» майже на 10%, або на 150 мільярдів доларів у порівнянні з показниками кінця 2013 року. Це пов'язано з падінням цін на нафту (блізько 4% у загальних втратах), але основна причина — санкції з боку США та ЄС, які запроваджувалися щорічно після анексії, а також за ймовірне втручання у вибори в США та інші дії.

Окрім низких цін на нафту, що відбувається на РФ і низких доходах її мешканців, спостерігається падіння обсягу іноземних інвестицій: після деякого підйому в 2017 році прямі іноземні інвестиції скоротилися і навіть мали негативні показники у другому кварталі 2018 року.

■ ОТАКОІ!

Від дружини до Путіна

Родичі журналіста Дениса Бігуса виявилися не просто представниками ФСБ, а й наближеними до Кремля

Богдан ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ

Ще кілька тижнів тому відомий блогер Андрій Дзіндзя повідомив вражуючу інформацію про те, що у відомого українського журналіста Дениса Бігуса, який розслідує резонансні справи про корупцію в Україні, знайшли родичів серед високопоставлених чиновників в Росії, зокрема у ФСБ.

При цьому пан Дзіндзя з'ясував усе це лише завдяки соцмережі Facebook, без засекречених документів чи якогось інсайду. Відтак блогер опублікував у мережі кілька фото, на яких показаний міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров з братом дружини Бігуса — підполковником ФСБ Андрієм Соболевим. У 2016-му той був міністром міжнародних та зовнішньоекономічних зв'язків Свердловської області. А його батько, колишній контррозвідник ФСБ Олег Соболев, займається величним бізнесом.

Тоді керівник і ведучий програми «Наші гроші» Денис Бігус змушений був підтвердити наявність російської рідні, утім, нахолосив, що спілкувався з родичами дружини нібито ще в далекому 2012 році.

Водночас про можливе місце роботи цих родичів журналіст не повідомив. На питання про зв'язки, які підтримує його сім'я з цією рідиною, Бігус відповів: «Ми не найближчі родичі. Я розумію хайп, я бачив заголовки, вони прямо крути. Ми з ним побачилися, і через три роки Росія почала війну».

Утім минулих вихідних блогер Дзіндзя на своїй сторінці у «Фейсбуці» оп-

Міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров у компанії підполковника ФСБ Андрія Соболєва (у центрі).

рилюднив чергову велику порцію цікавої інформації про родину журналіста Бігуса. Виявляється, багато з них не просто працювали чи ще працюють у ФСБ, а й наближені до президента РФ Володимира Путіна.

На коментар одного з користувачів соцмережі, мовляв, що з того, що «у дружини Бігуса є ватна рідня в РФ, і дружина когось там інколи лайкає», блогер відреагував: «Є різниця між ватною родиною та родиною, яка працює у ФСБ та наблизена до Путіна! Не тупіть».

Нагадаємо, що останнім часом Денис Бігус «відзначився» журналістським розслідуванням «Друзі Президента крадуть на обо-

ронці (секретні листування)». І попри те, що глава держави звільнив фігурантів розслідування з високих посад на час слідства (зокрема першого заступника секретаря РНБО Олега Гладковського), резонанс навколо оборонки не дають вщухнути, бо він дає чимало козирів опонентам Президента задля чорного піару під час перегонів-2019.

Тоді як Андрій Дзіндзя припускає, що інформаторами авторів цього скандалного розслідування, озвученого Бігусом, могли бути російські спецслужби.

«Задумайтесь — Денис Бігус отримав анонімну інформацію і розкрив дані

про те, що всупереч заборонам з Росії в Україну через посередників поставлялися запчастини для наших БТРів. Можна тільки уявити, як полювали за цими поставками служаки російської ФСБ», — наголошує блогер Дзіндзя в одному зі своїх постів.

І дійсно, так зване розслідування Дениса Бігуса надто підозріло фінішувало до піку виборчої кампанії. Тож версія незалежного журналіста-скандального розслідування виглядає найменш правдоподібно. Тим більше, що базується воно на банальному зливі, зокрема з прокуратурою, що, в принципі, виключає фактор журналістського пошуку. ■

■ КОРУПЦІЯ, СТОП!

«Оборонку» під контроль

Президент Порошенко ввів у дію рішення РНБО щодо аудиту Укроборонпрому

Іван ПОВАЛЯСВ

Президент Петро Порошенко ввів у дію рішення РНБО, що передбачає аудит Укроборонпрому. Глава держави підписав указ про введення в дію рішення РНБО від 6 березня «Про реформування оборонно-промислового комплексу та підвищення рівня прозорості виконання державного оборонного замовлення».

Згідно з рішенням Ради нацбезпеки і оборони, Кабмін має в місячний строк організувати із зачлененням міжнародних експертів аудит державного концерну «Укроборонпром» та підприємств-учасників цього концерну та за його результатами інформувати громадськість.

«РНБО також рекомендувала Генеральній прокуратурі України, Службі безпеки України, Національному ан-

тикорупційному бюро України, Державному бюро розслідувань здійснити перевірку і надати правову оцінку фактам, викладеним у засобах масової інформації, щодо порушень у сфері закупівлі продукції, робіт, послуг оборонного призначення та за результатами поінформувати громадськість», — йдеться у повідомленні прес-служби Президента України.

Крім того, уряду доручено забезпечити проведення огляду оборонно-промислового комплексу та «забезпечити усунення корупційних ризиків, підвищення рівня прозорості та посилення контролю з боку держави і громадськості за діяльністю Державного концерну «Укроборонпром» та інших державних підприємств ОПК».

Наразі відомо, що урядовці мають залучити представників держав-партнерів до роботи наглядової ради Укр-

оборонпрому, а також розробити та внести на розгляд Верховної Ради проект закону про внесення змін до Закону «Про державне оборонне замовлення», у якому передбачити підвищення рівня прозорості державних закупівель та посилити кримінальну відповідальність за неналежне виконання державного замовлення.

Нагадаємо, 6 березня Президент Петро Порошенко ініціював на засіданні Ради національної безпеки та оборони міжнародний аудит і комплексну ревізію усіх контрактів державного концерну «Укроборонпром». Перед цим глава держави звільнив із посади заступника секретаря РНБО Олега Гладковського, який разом із сином Ігорем опинився у центрі корупційного скандалу щодо розкрадань в оборонній сфері. ■

Микола ПАЦЕРА

Гроші ваші — стануть наші. За таким принципом діють шахраї з платіжними картками клієнтів банків. Злочинці вигадують різні способи заволодіння чужими коштами. Щоб застерегти читачів від таких неприємностей, ми зібрали з різних джерел найчастіше використовувані шахрайські схеми видурювання грошей, а також поради, як уберегтися від них.

Дорогий дзвінок

Напередодні чергового державного свята мій товариш отримав СМСку з банку про те, що йому на картку переврахували зарплату. А невдовзі до нього подзвонив невідомий і, відрекомендувавшись начальником служби безпеки банку, повідомив, що вони перевіряють картки клієнтів на їх захищеність, оскільки почастішли випадки шахрайства. При цьому він звертався до моого товариша на ім'я, по батькові, а також назав інші дані, чим викликав абсолютну довіру до нього, як до представника банку. А ще сказав, що для перевірки надійності картки йому потрібно знати її номер, вказав декілька перших її цифр, а решту попросив назвати, щоб упевнитися, що вона належить саме конкретній людині. Не підозрюючи нічого поганого, мій товариш повідомив потрібну інформацію. Далі «сек'юріті» почав випитувати термін дії картки та «номер відділення банку, яке її видало», вказаний на звороті. Такі детальні розпитування насторожили моого товариша, і він відмовився давати інформацію. Незнайомець попередив, що в такому разі він заблокує картку на 52 банківських дні, тож товариш знову погодився. До того ж, йому стали надходити СМСки з банку з якимсь кодами, котрі він також передав незнайомцю. А в останній повідомлялося, що з його картки знято всі наявні гроші...

Переляканий товариш звернувся на гарячу лінію банку, де йому підтвердили зняття коштів через інтернет-банкінг. Коли ж він заперечив, що ніколи не користувався таким способом, а та-коож розповів про дзвінок із банку, то з'ясувалося, що він зловився на гачок досвідченого шахрая. Оператор пояснила, що названий цифри номера картки однакові для всіх користувачів, а ті, які він радісно повідомив незнайомцю, є персональними. «Номер відділення» виявився кодом верифікації картки, який не можна називати навіть працівнику банку, як і отримані в СМС-повідомленнях коди. Щодо номера телефона товариша та його прізвища, які назава липовий сек'юріті, вона сказала, що, можливо, злочинець дістав їх якимось чином із клієнтської бази банку чи в інтернеті, чи деінде. Картку відразу ж заблокували, а товаришу порадили написати заяву до кіберполіції та звернутися до відділення банку з повідомленням про шахрайство для проведення розслідування. І «порадували», що кошти йому, напевно, не повернуться, оскільки він сам відав першому зустрічному всю інформацію, та й поліція навряд чи спіймає злодія, бо таких випадків дуже багато. Причому останнім часом такими телефонними «представниками банків» є навіть жителі окупованих територій Донбасу, а також ув'язнені, які мають доступ до мобільного зв'язку та інтернет...

Підступні хитрощі

Задля легкої наживи банківські кібер-шахраї скороють навіть відвerto аморальні злочини під маркою благодійності. Вони знаходяться на сайтах благочинних організацій реквізити людей, які потребують допомоги, і просять надати інформацію про їхні банківські картки начебто для грошової допомоги, а потім знімають із них усі надіслані іншими людьми кошти. Зараз правоохоронці Київської області розслідують махінації, в яких 28 дітей з інвалідністю таким чином втратили понад 100 тисяч гривень, повідомили «УМ» у поліції.

Часто зловмисники знаходять своїх жертв, коли ті хочуть продати якийсь товар на інтернет-аукціонах або на дошках оголошень, розповіли нам поліцейські. Ознака таких шахраїв —

■ ПАРАД ШАХРАЙСТВ

Гра в КАРТКИ

Власники банківського «пластику» добровільно здають злодіям «імена, явки, паролі»

Довіряти ні кому не можна, окрім самого себе.

Фото з сайту uezd.com.ua.

вони не хочуть зустрічатися, не торгується. Натомість пропонують, щоб ви надіслали товар службою доставки, а вони перекажуть вам гроші на картку, номер якої ви ім маєте назвати. Після цього злочинці, як правило, повідомляють, що на вашу картку пройшов перевіз коштів, але вони не можуть його зарахувати, бо їм потрібні додаткові дані. I починають випитувати потрібну їм інформацію. Отримавши її, знімають усі гроші з картки.

Також шахраї можуть зняти ваші дані при проведенні інтернет-操ерацій на сумнівних сайтах або на комп'ютерах, заражених вірусом, застерігають банкіри. При цьому вірус налаштовують так, щоб передавати конфіденційні дані картки кому потрібно. Так звані фішингові сайти є точною копією популярного онлайн-магазину чи платіжної системи, на які ви можете потрапити, якщо вам приходить спам від шахраїв. Ви клікаєте на посилання в листі і попадаєте на такий сайт. За допомогою вірусних комп'ютерних програм шахраї отримують дані про систему, використовують шкідливий програмний код і розробляють віддалений вплив на роботу комп'ютерів жертв. Таким чином злочинці, за даними департаменту кіберполіції НПУ, списали минулого року 270 рахунків і зняли 68 мільйонів гривень, з яких 47,5 млн. грн. вдалося повернути.

Однією з «новинок», які застосовують зловмисники, є підміна перших трьох цифр номера телефону (відповідного коду оператора чи стаціонарних номерів), попереджають у банках. Зловмисники, використовуючи послугу телекомунікаційних операторів, під виглядом банку розповсюджують СМС-повідомлення з інформацією про блокування платіжної картки клієнта. Для її розблокування вони пропонують зателефонувати на вказаний у СМС номери телефонів. Коли ж власник картки дзвінить за таким номером, шахраї, вдаючи з себе працівників банку, дізнаються інформацію про номер картки, CVV-код, пароль до інтернет-банкінгу та інші дані, отримавши які, знімають усі заощадження, перераховуючи їх на підконтрольні банківські рахунки.

Останнім часом, зазначають у бан-

ках, зловмисники практикують також телефонні дзвінки начебто з поліції чи лікарні з повідомленням про те, що хтось із ваших рідних потрапив у якусь халепу чи ДТП, і для його порятунку потрібно передати кошти на названий ними рахунок. Багато хто в паніці кидається виконувати цю вказівку і лишається без грошей, тоді як родичу ніщо не загрожує. Також клієнтам надходять повідомлення «від банку» про можливість збільшення кредитного ліміту, зменшення процентної ставки за кредитом, отримання його без застави чи іншої приваблива пропозиція, для отримання якої потрібно повідомити свої банківські реквізити. На такі «послуги» також ведеться чимало користувачів карток. Крім того, фішери активно використовують бот-мережі з декількох хостів, щоб дізнатися особисті дані користувачів. Така схема дозволяє з кожного наступного зараженого комп'ютера отримати список адрес електронної пошти й використовувати його для розширення бот-мережі з отриманням конфіденційної інформації.

Практикується також шахрайське отримання дублікату сім-картки, прив'язаної до вашої картки, попереджають банкіри. Робиться це так. На ваш мобільний надходить декілька дзвінків із проханням перетелефонувати під різними приводами, а потім ваш рахунок поповнюється на невелику суму. Знаючи останні номери вихідних дзвінків з вашого номеру та суму і дату останнього поповнення рахунку, шахраї телефонують до кол-центру оператора та блокують вашу сім-картку. А потім ідуть до сервісного центру і замовляють дублікат вашої «сімки», маючи який, вони отримують доступ до ваших банківських рахунків.

Шахрайські інтернет-операції набувають поширення, адже для них не потрібно мати банківську картку чи навіть знати ПІН-код, достатньо вивідати у клієнта її номер, термін дії та код верифікації CVV2 — три цифри на зворотному боці картки справа від поля підпису. Але й уже давно відомі злочини з банкоматами залишаються досить актуальними, попереджають працівники служб безпеки банків. Найпоширеніший метод — це скімінг, коли на банкомат встановлюється невидима накладка для зчитування інформації з магнітної стрічки картки. Часто паралельно до цього зловмисники прилаштовують маленьку камеру, щоб побачити ваш ПІН-код. Отримавши ці дані, можна легко виготовити дублікат картки і зняти готівку. Ще один вид шахрайства — ставити так звані «ліванські петлі», які затримують картку всередині банкомата. Також застосовуються й спеціальні пристрії, які затримують гроші при видачі. Не отримавши картки чи грошей, клієнт часто йде до відділення банку вирішувати проблему, а злочинець тим часом безкарно виймає їх.

Ми навели лише найпоширеніші випадки «розводів» від злочинців, які навчилися використовувати інтернет-банкінг та банкомати для викрадення коштів клієнтів. Вони вміло користуються незахищенностю даних фізичних осіб у фінстановах, а також необізнаністю їх самих щодо того, кому яку інформацію можна повідомляти. Якби банки більше дбали про захист своїх клієнтів, а також при видачі карток пояснювали їх власникам, кому і що про них можна говорити, а ще краще — видали спеціальні пам'ятки про можливі схеми шахрайства та як від них уберегтися, то таких злочинів було б значно менше.

Незайві поради

1. Не залишайте без нагляду свою банківську картку та не зберігайте ПІН-код у гаманці, телефоні чи разом із карткою.

2. Не повідомляйте персональні дані (пін-код, номер картки, логін і пароль, cvv-код) третім особам, навіть якщо вони представляються працівниками банку — насправді вони ніколи їх не перевірюють.

3. Не розголошуйте коди, які приходять вам на ваш мобільний номер, і не набирайте на вашому телефоні невідомі вами комбінації цифр.

4. Якщо вам доводиться розміщувати номер картки в інтернеті, то не вказуйте номер свого мобільного, прив'язаний до неї — для цього заведіть окремий номер.

5. При здійсненні розрахунків через інтернет встановлюйте на комп'ютер нове програмне забезпечення та антивіруси, а також перевіряйте інтернет-адресу сайта банку. Вона має починатися так: <https://>. Це свідчить про безпечність та зашифроване інтернет-з'єднання.

6. Для прийому платежів в інтернеті використовуйте картку з нульовим балансом.

7. Не розміщуйте персональні дані в соціальних мережах.

8. Користуючись банкоматом, перевірте, чи немає на ньому сторонніх предметів та накладок.

9. Намагайтесь проводити банківські операції в касах чи банкоматах відділень банків або в людних місцях, адже вони більш захищені від встановлення зчитувальних пристріїв та інструментів, які блокують картку чи видачу готівки.

10. Ні за яких умов не виконуйте з банкоматом дії, які вам диктують по телефону незнайомець — навіть представник банку.

11. При наборі ПІН-коду на банкоматі прикривайте цифри, щоб їх не можна було зчитати за допомогою вмонтованих пристріїв чи третім особам.

12. Якщо банкомат «з'їв» вашу картку, негайно телефонуйте на «гарячу лінію» банку та вимагайте її заблокувати. Тільки після цього можна відходити від банкомату.

13. Ніколи не викидайте чек про здійснення транзакції біля банкомату, адже він також містить деякі персональні дані. ■

Ганна ЯРОШЕНКО
Полтавська область

Щербанівська об'єднана територіальна громада, що в Полтавському районі, за даними Міністерства фінансів, Держказначейства, Держслужби статистики, а також експертів групи фінансового моніторингу Центрального офісу реформ при Мінрегіоні, є першою серед ОТГ із чисельністю населення понад 10 тисяч осіб за динамікою надходжень місцевих податків та зборів. Вона утворена наприкінці 2017 року через об'єднання двох сільських рад — Щербанівської і Тростянецької, до неї увійшли 15 населених пунктів, де загалом проживава понад 13 тисяч населення. Саме цю ОТГ у межах проекту «ПУЛЬС», який реалізує Асоціація міст України за підтримки USAID, і відвідала група представників мас-медіа.

Розмір бюджетного кошика збільшився приблизно втричі

Найперше намагаємося дізнатися в голові Щербанівської ОТГ Ігоря Процика, наскільки за рік існування громади зрос її бюджет. Та Ігор Степанович спершу ухиляється від прямого відповіді.

— Коли ваша журналістська братія цікавиться розміром бюджетного кошика, завжди відповідаю: грошей нема, — хитро мріжить очі чоловік. А згодом таки зізнається, що бюджет громади збільшився приблизно втричі: становив 28 мільйонів гривень, нині ж сягнув 78 мільйонів, а разом із державною субвенцією — 112 мільйонів. — Водночас грошей завжди не вистачає. На жаль, маємо державне недофінансування. Я вам так скажу: дайте нам мільярдний бюджет — ми і його освоїмо. Адже вирішуємо проблеми, які накопичувалися десятиріччями. І якщо порівняти те, що нам дісталося у спадок, із тим, що вже зроблено, то це як небо й земля. От ми полюбляємо говорити, що десь у світі люди живуть краще. Але ж ніхто за нас самих якості нашого життя не поліпшить.

У Щербанівській ОТГ насамперед узялися за створення комфортних умов для проживання людей. Причому, як зауважує голова об'єднаної громади, стаються рівною мірою розвивати всі села, відновлюючи в них інфраструктуру, впроваджуючи соціально значущі проекти. Скажімо, в селі Щербані провели централізований водогін, до якого тепер може підключитися кожен охочий. Сільська рада бере на себе навіть обслуговування газових мереж. За якість рік перекрили дахи, що протікали десятиріччями, будинків культури в Розсошенцях, Щербанях (до того ж тут зробили капітальний ремонт усього приміщення, до якого раніше не хотілося навіть заходити), центру дозвілля «Водограй» у Нижніх Млинах. Провели вуличне освітлення на території колишньої Тростянецької сільської ради (встановивши понад 1,5 тисячі ліхтарів), бо до цього воно було лише у Великому Тростянці, та й то не на всіх вулицях. За словами Ігоря Процика, проблем додали школи, які об'єднана громада прийняла в нездовільному стані. Минулого року фактично в усіх навчальних закладах устигли поміння вікна на металопластикові. Завдяки тісній співпраці з Полтавською облдержадміністрацією та обласною радою утепили приміщення Розсошенської гімназії, а також зробили тут двоскатні дахи. Водночас у 47-річній будівлі Тростянецької школи дах досі протікає, тож його збираються перекрити першочергово — для цього вже виготовлено проектно-кошторисну документацію, оголошено тендери. Згідно з проектом, цьогоріч вільмуться й за капітальні ремонти приміщені Тростянецької та Щербанівської шкіл, а також лівого крила Розсошенської гімназії.

— Пріоритет роботи сіль-

ської ради — підтримка дітей і соціально незахищених верств населення, — наголошує голова Щербанівської ОТГ. — Скажімо, минулого року тільки на оздоровлення дітей шкільного віку спрямували 600 тисяч гривень. Започаткували програму «Дай руку, першокласнику» й ухвалили її на сесії. Згідно з нею, повністю зробили ремонт класних кімнат 9 перших класів усіх середніх навчальних закладів громади, придбали меблі, навчальне обладнання. Тепер «першачкам» батьки не купують ні підручників, ні канцелярського приладдя, ні навіть ранців.

— Завдяки Міністерству освіти та науки, а також Щербанівській сільській раді у нас на всі сто відсотків укомплектована матеріально-технічна база для першого класу нової української школи, від мультимедійної дошки до демонстраційного й роздаткового матеріалу, — хвалиться й директор Тростянецького навчально-виховного комплексу Наталія Драч.

Першокласникам і справді пощастило: вони навчаються в яскравих класних кіматах в ігрівій формі, під час уроку, якого вимагає концепція нової української школи, можуть рухатися, переміщатися. Щоправда, в першому класі Тростянецької школи лише 11 учнів, а у випускному 11-му — узагалі 5. Тож уже відомо, що наступного року ця школа стане філією опорного навчального закладу й матиме не 11, а 9 класів. Ми поцікалися в цьогорічних випускників, хто з них бачить свою майбутність в Україні. Единий у класі хлопець — Микола Веселов — відверто зізнався, що в будь-якому разі чкурене за кордон.

У середніх навчальних закладах об'єднаної громади вводиться в практику безготівковий розрахунок за обіди в ідаліні. «Я щойно заплатив за два тижні харчування платіжною карткою «Юніор» від «ПриватБанку», кошти на яку скинули батьки, — пояснив журналістам дев'ятикласник Розсошенської гімназії Максим Гриценко, здійснюючи оплату через термінал IBox. — Це дуже зручно, адже не потрібно щодня брати з собою готівку». Окрім усього, в об'єднаній громаді дійшли висновку, що шкільні заклади повинні мати якісне харчування, а тому зовсім відмовилися від послуг посередників.

Минулого року Щербанівська ОТГ стала найкращою спортивною громадою України, виборвши перше місце у всеукраїнському турнірі, що відбувся в Береговому на Закарпатті. Це не випадковість, зазначає голова ОТГ, адже сільська рада не шкодує зусиль для розвитку фізкультури і спорту.

— Нам потрібна здоровва нація, тож заличуємо найперше дітей до активного способу життя. Це не просто слова. За рік на території об'єднаної громади облаштували 35 спортивних майданчиків. Уже завезли штучне пок-

■ САМОВРЯДУВАННЯ

Щастя — не в грошах

А в їх раціональному освоєнні: в ОТГ успішно розв'язують проблеми, які накопичувалися десятиріччями

Голова ОТГ Ігор Процик:
«Якщо порівнювати те, що нам дісталося у спадок, із тим, що вже зроблено, то це як небо й земля».

риття на футбольне поле в Щербанях, — констатує Ігор Процик. — У Розсошенцях приблизно за 200 тисяч гривень відремонтували орендоване приміщення й відкрили в ньому танцювальний клас, який не пустує й хвилини — настільки затребуваний. І діти тут навчаються безкоштовно, бо достаток нині в кожній сім'ї різний. На щастя, маємо можливість усіх урівнювати, спрямовуючи кошти на подібні соціальні програми (вважаю це одним із наших досягнень).

У планах — за два роки відмовитися від дорогого централізованого опалення

Поряд із будівлею Розсошенської гімназії за рахунок коштів місцевого бюджету та Державного фонду регіонального розвитку Мінрегіонбуду зводять критий басейн, який буде з'єднаний із нею переходом. Точніше, басейн буде аж два, і діти, а також соціально незахищенні категорії населення, за словами Ігоря Степановича, зможуть плаванням знову ж таки безкоштовно, водночас будуть і з «комерційні» годинами. Завершити будівництво планують уже цього року. Розглядають і питання про встановлення на дахах гімназії й критого басейну сонячних панелей, аби опалювати й освітлювати їх від енергії сонячного. Це альтернатива дорогим видам палива. У планах іще один амбітний проект — на межі між Щербанями та Розсошенцями, а саме навпроти склозаводу, має вирости потужний спортивний комплекс із льодовою ареною. Щоправда, голова Щербанівської ОТГ говорить про нього неохоче, оскільки поки що проект усе ж таки віртуальний.

— Чому живемо так погано? Тому що не звичли думати, — розмірковує Ігор Процик. — Свого часу приміщення дошкільних закладів передавали судам, прокуратурам тощо. А тепер молоді батьки мають головний біль через нестачу місць у дитсадках. Тож сподіваємося, що сучасний дитсадок у Розсошенцях, розрахований на 140 малюків, — єдиний новозбудований дошкільний заклад у нашій області — хоча б частково розв'яже в нашій громаді цю проблему. Звичайно, порозумітися із забудовником, якому важливіше побудувати житло, було не так легко, проте ми все ж знайшли спільну мову. Зараз завершуємо оснащення дитсадка, утрясаемо всі питання з обл-

«Першачки» тепер навчаються в яскравих відремонтованих класних кіматах.

Таке нині зустрінеш нечасто: у танцювальному класі, який відкрили в селі Розсошенці, що стало передмістям Полтави, діти навчаються безоплатно.

Фото Ганни ЯРОШЕНКО.

газом, водоканалом, обленерго й невдовзі готові будемо запустити туди групи дітей.

У з'язку зі значним подорожчанням енергоресурсів на гальмін, за словами голови ОТГ, стало питання про переход на індивідуальне опалення. Це необхідність, вважає Ігор Процик, бо тариф на централізоване теплопостачання — непосильний тягар для більшості людей. Тож минулоріч депутати Щербанівської сільської ради ухвалили програму, згідно з якою планують спрямовувати частину коштів на те, аби елементарно забезпечити членів громади теплом.

— Соціально незахищеним категоріям населення допоможемо не лише придбати індивідуальні газові котли, а й встановити їх, — обіцяє Ігор Степанович. — Щодо інших існує домовленість про кредитування на придбання котлів за програмою «Теплі кредити». При цьому сільська рада оплачуває відсоткову ставку. Нині робимо все, щоб прискорити процес проектування і встановлення газових котлів. Загалом хочемо за два роки у своїй громаді зовсім відмовитися від дорогого централізованого опалення.

Давня й болюча проблема — дороги. Нагадуємо Ігорю Процику, що не так давно селяни на знак протесту перекривали дорогу в районі Великого Тростянеця, після чого таки зробили ямковий ремонт асфальтного покриття.

— Ми будуємо тротуари, нові дороги, робимо іхні поточ-

ні ремонти. Водночас існує розмежування повноважень, і від цього нікуди не дінешся. Дорога, про яку ви говорите, перебуває в підпорядкуванні Державного агентства місцевих доріг Полтавської області. Розумієте? Тож питання про те, чому її перекривали люди, треба адресувати керівнику цього відомства, — радить голова ОТГ. — Ми порушували питання про те, аби громаді передали хоча б тупикові дороги обласного значення, — у такому разі могли б зробити їхній ремонт. От у мене запитують: чому така погана дорога на Буланове, а ще гірша — на Гору? Кажу, як є: ці дороги підпорядковані Державному агентству місцевих доріг, а отже, сільська рада не має права їх ремонтувати. Не можемо вирішити й елементарне питання про встановлення світлофора, уже куди тільки не зверталися. Після року листування маемо відповідь від Служби автомобільних доріг у Полтавській області про те, що ультрасучасний світлофор обійтеться громаді в мільйон гривень. Це при тому, що дорога Кременчук — Олександрія та її обслуговування — у віданні цієї служби. І потім, за що маємо викласти мільйон? Та за ці гроші можна ще кілька класних кімнат відремонтувати! Кошти потрібно рахувати.

Голова ОТГ мріє про розвиток рекреаційних, паркових зон, створення велосипедних доріжок. Тож, можливо, не вдовзі все це в Щербанівській ОТГ стане реальністю. ■

Людмила НІКІТЕНКО

На Черкащині на 30 гектарах холодноярського лісу Кам'янського лісгоспу щедро бує весняним килимом рідкісний піdsnіжник складчастий. Побачити у Холодному Яру ці перші весняні червоноокнижні квіти ідути туристи з усієї України.

«У нас є 5 великих локацій піdsnіжника складчастого. Колись вони були окремими, але нині зрослися в одне ціле», — розповідає «Україні молодій» Богдан Легоняк, завідуючий філіалом «Холодний Яр» Національного історико-культурного заповідника «Чигирин». За його словами, окрім цих гектарів біло-зеленого дива природи у Холодному Яру, є чимало інших площ, де та-кож росте піdsnіжник складчастий. Є навіть такі, про які ніхто й не знає, бо обійти всю територію Холодного Яру неможливо.

Богдан Васильович 27 років тому вперше побачив, як люди масово почали виривати піdsnіжники. Тоді й виникла ідея охороняти ці квіти. Спочатку патрулювали ліс із друзями, потім до цього долучилися громадські організації та студенти. Завдяки цьому діяльності з піdsnіжником складчастим і розрослися. Тож тепер тут весною завжди людно. Є на що по-дивитися.

«Туристи мають змогу сфотографуватися біля квітів, походити між тими, які ростуть одиноко, по-нюхати їх», — наголошує Богдан Васильович. Та, уточнюючи він, подорожуючим за красою холодноярського лісу охоронці не дозволяють бродити на основних площах, де росте пі-

■ ПРИРОДА

Гектари піdsnіжників

У Холодному Яру квітує унікальний червоноокнижний первоцвіт

Весняна краса Холодного Яру зачаровує.

складчастий.

«На жаль, не всі туристи вміють себе поводити на локаціях піdsnіжника. Отож, аби вони не рвали та не витоптували квіти, нам довелося перекрити основні площі стрічкою», — констатував Богдан Легоняк.

Він каже, що вдається трохи відучити людей від поганіх звичок. Адже площи з піdsnіжником у Холодному Яру вже більше десяти років кожної весни завжди охороняються. І тут, окрім працівників лісу та поліції, дуже допомагають студенти-біологи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Вони чергують у період цвітіння піdsnіжника складчастого майже місяць, поки квіти не ця краса.

Тим же, хто ризикне нарвати квітів, за маленький букетик доведеться заплатити штраф: лише одна квітка вирвана з цибулькою, — це 62 гривні з гаманця рослинного браконьєра. До речі, шістьох любителів червоноокнижних піdsnіжників дніами вже затримали.

«Туристів приїжджає багато. У Києві є туристичні фірми, які привозять організовані групи і замовляють екскурсії», — наголошує Богдан Васильович. (Денний тур зі столицею із детальними розповідями про Гайдамаччину і Холодноярську республіку, а також заїздами у Суботів і Чигирин коштує від 590 грн. з особи). Якщо хто бажає навідатися на Чигиринщину самотужки, то можна просто подзвонити на

Волонтери у будь-яку погоду охороняють червоноокнижні піdsnіжники холодноярського лісу.

Фото Валентини САМЧЕНКО.

■ ОФІЦІЙНО

Немас попиту — немас пропозиції

Торгівля первоцвітами (як продаж, так і купівля) є порушеннями законів України «Про Червону книгу України», «Про рослинний світ», «Про охорону навколошнього середовища України» та правил торгівлі. За торгівлю первоцвітами порушників очікує адміністративна відповідальність у формі штрафів та стягнення збитків (у передрахунку на кожну рослину), передбачені статтями 88, 88-1, 159 та 160 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Законом забороняється не лише продаж, а й купівля дикорослих рослин у фізичних чи юридичних осіб, які заготовили ці рослини без дозволу. Тобто, коли хтось придбав букетик піdsnіжників, заплативши за нього певну суму, то він став порушником закону. За такі дії передбачена адміністративна відповідальність у відповідності зі статтею 88-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (порушення порядку придання чи збути об'єктів рослинного світу), згідно з якою громадяни, які скочили такі дії по відношенню до об'єктів рослинного світу, несуть відповідальність у вигляді штрафу від 510 до 1700 гривень.

Чи може хтось продати дома вирощені піdsnіжники? Виявляється, ні. Вирощування рослин, занесених до Червоної книги, однаково не дає права їх продавати, оскільки торгівля, як і інші форми комерційного використання червоноокнижних видів, заборонені статтею 19 Закону України «Про Червону книгу України».

телефони Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» і замовити собі екскурсію та навіть обід на природі.

«Дивлюсь по погоді і думаю, що цілий місяць піdsnіжники квітнутимуть у Холодному Яру», — підsumовує Богдан Легоняк.

дія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Словаччина, Іспанія, Швеція, Швейцарія, Великобританія, Малайзія, Таїланд, Південна Корея, Польща та інші.

У петиції зазначається: «По всьому світу активно здійснюється реабілітація канопель, бо там ніколи (на відміну від України) не припинялася наукова робота щодо вивчення лікувальних властивостей цієї рослини. Водночас в Україні всі канабіноїди перебувають у списку речовин, які не можуть бути використані в медицині та наукових дослідженнях. Чинним законодавством передбачено кримінальне переслідування вченим за дослідження терапевтичної цінності канабіноїдів і лікарям, що наважаться полегшити стан хворих, а також пацієнтам — за реалізацію права людини на доступ до ефективного лікування».

Підписати петицію закликала в. о. міністра охорони здоров'я Уляна Супрун: «Використовувати канабіс у медицині, звісно з певними застереженнями, — нормальна світова практика».

■ МЕДИЦИНА

Поріг болю

Верховна Рада змушена буде розглянути петицію про легалізацію марихуани

війни із посттравматичним стресовим розладом.

Загалом серед підписантів — 16 громадських організацій та благодійних фондів, які вимагають законодавчо врегулювати доступ пацієнтів до препаратів з канабісу під час лікування цілої низки важких хвороб. Використання лікарських засобів на основі канопель регламентують законами Канада, США, Австрія, Бельгія, Чехія, Данія, Хорватія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Ірлан-

■ СТОЛИЦЯ

Завод замість парку

На схилах ботсаду ведеться незаконне будівництво

Тарас ЗДОРОВИЛО

Київ перетворюється на суцільний будівельний майданчик, і ні культурні пам'ятки, ні місця відпочинку киян не стають перепоною для ненаситних забудовників. Наразі під будівельний «удар» на території центрального Печерська потрапив легендарний Національний ботанічний сад імені Миколи Гришка Національної академії наук України — на схилах довколо нього ведеться кілька незаконних будівництв. Забудовники зрізають огорожі ботсаду і пускають техніку його територію.

Поряд на схилі ведеться інше будівництво, що не має ані інформаційного щита, ані будівельного паркану. Поблизу, на Звіринецькому схилі, невідомі спилили кілька дерев. На запит активістів Державна архітектурно-будівельна інспекція (ДАБІ) відповіла, що «не зможе приїхати на місце, адже будинок не має адреси, і інспектори можуть не знайти його в лісі».

На вулиці Мічуріна, 14 також тривають будівельні роботи без інформаційного щита. Будівельники зрізали схил, зламали і викинули паркан ботсаду, а також пустили техніку просто його територію.

Незаконне будівництво на вулиці Мічуріна, 44 муніципалітет розпорядився зупинити ще в січні 2018 року. Після протестів активістів на місце з інспекцією прибув мер Віталій Кличко. Перевірка підтвердила відсутність необхідних дозволів, будівельних умов, проекту, документів на землю та погоджень міської влади. Наразі паркан демонтовано, будівництво поки не поновлювали.

Додали свою лепту в безлад й «сусіди» ботсаду — власники навколошніх будинків відгороджуються парканами від відвідувачів ботсаду: хтось забетонував орігінальну металеву огорожу ботсаду, а хтось наклеїв на паркан дзеркальну плівку, щоби перехожі могли роздивлятися себе. Деякі мешканці облаштували прямий вхід до ботанічного саду зі свого подвір'я.

Додамо, що торік підприємство «Белавтодор-Україна» повідомило про плани будівництва асфальтобетонного заводу біля Ботанічного саду імені Гришка.

Нагадаємо, що ідея створення ботанічного саду зародилася ще восени 1918 року, коли була створена Національна академія наук, але його будівництво розпочалося лише восени 1935 року. Зараз це науково-дослідна установа для проектування і створення нових ботанічних садів і парків, розробки наукових основ охорони біорізноманіття, озеленення та фітодизайну підприємств і організацій, а також інших напрямків теоретичної та прикладної ботаніки. Ботанічний сад входить до природно-заповідного фонду України і є об'єктом комплексної охорони, належить до земель природного та історико-культурного призначення, які охороняються як національне надбання держави.

Одним із головних завдань ботанічного саду є проведення досліджень у галузі охорони природи, створення бази для збереження генофонду рослин і всього біологічного різноманіття, а також просвітницька діяльність з питань екології та використання рослин.

За різноманітністю колекцій живих рослин, масштабами території, рівнем наукових досліджень займає одне з провідних місць серед найбільших ботанічних садів Європи. До складу ботанічного саду входить 8 наукових відділів, унікальний колекційний фонд Національного ботанічного саду налічує близько 11180 таксонів, що відносяться до 220 родин та 1347 родів.

До території Національного ботанічного саду примикає територія Видубицького монастиря.

Не лише корінних киян бентежить чи то байдужість, чи й фінансова зацікавленість міської влади в подібних незаконно-законних будівництвах. Адже пройде зовсім небагато часу й нас, киян та гостей міста, оточуватимиме суцільний бетон...

■ ШТРАФНИЙ МАЙДАНЧИК

Дарина РОГАЧУК

(Інтернет-видання «Українська правда»)

Українські політики — люди активні та всюди сущі. Їм мало роботи у Верховній Раді, в уряді чи інших державних установах. Вони ще займаються бізнесом, ведуть програми на телебаченні та, серед іншого, опікуються українським спортом.

Ні, це не історія про те, що наші можновладці почали масово інвестувати в розвиток спортивних об'єктів чи спонсорувати наших олімпійців. Ім більше до вподоби очолювати спортивні федерації, адже це престижно, добре для політичного піару, може принести кар'єрні дивіденди, а в окремих випадках дає доступ до невеликої, але приватної спортивної армії.

Роман Насіров, Нестор Шуфрич, Ігор Кононенко, Олександр Герега — ці та інші політики є почесними чи чинними президентами різних спортивних федерацій. Спецпроект «Вибори вибори» вирішив дізнатися, який інтерес переслідують нардепи та чиновники, очолюючи федерації? Чи дійсно вони беруть активну участь у спортивному житті України, чи, можливо, заробляють на цьому гроші?

Спортивний інтерес

Спортивні федерації — це громадські організації, покликані розвивати різні види спорту — шукати спонсорів, організовувати збори, змагання, допомагати спортсменам тощо.

Здавалося б, керувати такою специфічною роботою мають професіонали зі світу спорту чи досвідчені менеджери. Але в Україні ця картина належить переважно народним депутатам, чиновникам із Кабміну, «губернаторам», мерам та іншим можновладцям, більшість з яких навіть чи навіть бігають зранку.

«Для них це статусна штука — як мати молоду дружину-модель, яхту чи віллу в Іспанії, — пояснює потяг політиків до федерацій спортивних журналіст Василь Пехньо. — Плюс це піар і можливість туєватися у спортивній спільноті».

Серед політиків є ті, хто щиро вболіває за певний вид спорту і цікавиться його розвитком, але це переважно виняток. Як правило, зірковий керівник у федерації — це «весільний генерал», який виконує сутінок представницьких функцій — відбудеться заходи від Національного олімпійського комітету, Міністерства молоді та спорту тощо. Безпосередньо питаннями федерації більше опікуються «праві руки» керівників — віце-президенти та виконавчі директори.

Оскільки федерації в Україні мають громадський статус, держава ніяк не втручається у їхню внутрішню діяльність і не призначає їм керівництво. Це фактично перетворило організації на такий собі закритий клуб, де очільниками стають заздалегідь погоджені кандидатури, які часто навіть не мають конкуренції на виборах. Головне, щоб кандидат у президенти федерації мав підтримку ключових її членів і представив попереконливу програму з розвитку виду спорту. Гучне ім'я кандидата на виборах є додатковим бонусом.

На взаємовигідних умовах

У спортивних федераціях прихід політика на керівну посаду сприймається як шлюб за розрахунком. Ці стосунки вигідні всім: якщо для політика це імідж та задоволення власного его, то для федерації — нові можливості. «У політиків є ім'я, адмінресурс, зв'язки, — каже Василь Пехньо. — Тому якщо якийсь політик хоче туди вийти, йому дають зелене світло — будь ласка».

Словами журналіста нам підтвердили й у Федерації дзюдо України, яку з 2017 року очолює скандалний екс-голова Державної фіскальної служби та кандидат у президенти України Роман Насіров. «Спорт у нас фінансується не так, як би хотілося, кошти постійно не вистачає, — каже наше джерело, яке побажало залишитися анонімним, — тому в кожній людині, яка йде на посаду президента, у федерації бачать не організатора, а особу, яка або даватиме власні кошти, або зможе вирішувати фінансові проблеми».

На питання, чи задоволені у федерації керівництвом Насірова, джерело відповіло: в цілому претензій немає, політик бере участь у житті організації, а головне — має прямий доступ до топових українських чиновників у сфері спорту. Це компенсує справжні мотиви Насірова очолити федерацію: «Йому потрібен соціальний статус, що він активна людина, що він в «темі». Я так розумію, Роман Михайлович тому і пішов у федера-

цю після корупційного скандалу, щоб продемонструвати, мовляв, у нього все в порядку, він працює».

Окрім Романа Насірова, в українських спортивних федераціях можна знайти й інших цікавих керівників. Відомі прізвища найчастіше зустрічаються у федераціях з олімпійських видів спорту — адже це найбільш статусно.

Наприклад, народний депутат-мажоритарник, відомий як власник будівельних гіпермаркетів «Епіцентр», Олександр Герега з 2013 року є головою Федерації важкої атлетики. Свій статус нардеп не соромиться використовувати і для політичного піару — зокрема, не раз приїздив на округ чемпіонат України з важкої атлетики, який проходить у побудованому під його патронатом спорткомплексі «Епіцентр».

Ще один мажоритарник і Герой України Віктор Остапчук із депутатської групи «Відродження» є президентом Федерації синхронного плавання України.

Федерацію стрільби з лука з 2010 року опікується народний депутат від «Опозиційного блоку» Нестор Шуфрич. А почесним президентом Федерації з багатлону є багаторазовий екс-нардеп Микола Томенко, який нині підтримує кандидата у президенти Анатолія Гриценка. У цю ж федерацію прилаштувався першим віцепрезидентом і екс-«регіонал» та генерал-майор міліції Віктор Корж (у минулому президент Федерації панкрайтону).

У віце-президентах спортивних федерацій можна знайти і нині діючих політиків. Таку посаду обіймає однопартієць Шуфрича Михайло Добкін, він обрав для себе улюблений спорт мільйонерів — гольф. Ще один «опоблоківець» Дмитро Шенцев є першим віце-президентом

Засилля політиків у федераціях призвело до того, що замість бути пропуском у великий спорт для талановитої молоді вони, більшою мірою, перетворилися на закриті клуби для можновладців.

Федерації боксу, у цю ж федерацію прилаштувався і скандалний голова Херсонської облради Владислав Мангер, якого підозрюють в організації вбивства активістки Катерини Гандзюк. На додачу, Мангер є почесним президентом херсонського хокейного клубу «Дніпро».

Віце-президентами Федерації тенісу є одразу два народні депутати — мажоритарник від Київщини та голова депутатської групи «Воля народу» Ярослав Москаленко, а також Андрій Кожем'якін від «Батьківщини», який сам любить побігати з ракеткою.

Серед неолімпійських видів спорту також можна зустріти політиків-керівників федерацій. Наприклад, одіозний мер Одеси Геннадій Труханов очолює Українську федерацію тайланського боксу муй-тай і особисто практикує цей вид спорту ще з 90-х років. Останнім часом бойовий спорт у Одесі є, в принципі, дуже популярним — минулого року в місті активно розправлялися з громадськими активістами, спортивних молодіжників бачили і в охороні мерії та у судах над самим Трухановим.

Почесним президентом національної федерації змішаних единоборств MMA України є народний депутат Артур Палатний. А от головою опікунської ради організації є екс-заступник голови Київської ОДА та чоловік нардепки Вікторії Сюмар Дмитро Христюк.

Олександр Герега (в центрі) з міністром молоді та спорту Ігорем Ждановим давно порозумілися.

Весільні українського

Які політики очолюють спортивні федерації?

Нардеп та близький соратник Президента Порошенка Ігор Кононенко є почесним президентом Національної федерації спортивного боулінгу України, а його дружина Лілія Кононенко є членом президії федерації. Схоже, вона найбільше у родині полюбляє збивати кеглі, адже на сайті організації можна часто побачити її ім'я та прізвище серед спортсменів.

Бути у рядах політиків-керівників спортивних федерацій прагне і екс-радник міністра внутрішніх справ, а нині — голова Соціалістичної партії України та кандидат у президенти Ілля Кива. Він очолює Національну федерацію дворового футболу України та є засновником Всеукраїнської національної федерації доміно — щоправда, жоден із цих

шість заступник профільного міністра Ігор Гондул, стрібків у воду (президент Ігор Лисов — екс-нардеп від «Партії регіонів», займається будівельним бізнесом), баскетболу (президент Михайло Бродський — екс-нардеп від «Батьківщини», екс-депутат Київради, бізнесмен), хокею з шайбою (президент Анатолій Брезвін — двічі депутат Київради, екс-очільник ДФС та екс-голова правління Укргазбанку) та регбі (президент Євген Баженков — звільнений у 2018 році директор виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України, до цього — заступник міністра молоді та спорту).

Також Міністерство молоді та спорту повідомило нам, скільки бюджетних коштів було виділено на спортивні федерації у 2018 та 2017 роках. Попри те, що безпосередньо керівникам федерацій держава грошей не дає, їм усе одно вдається вляпатися у гучні корупційні скандали.

Так, у 2017 році програма «Схеми» виявила конфлікт інтересів у першого заступника міністра молоді та спорту Ігоря Гондула, який за сумісництвом є головою Федерації легкої атлетики. Чиновник начебто сприяв виділенню бюджетних мільйонів на користь очолюваної ним же федерації в обхід системи державних закупівель ProZorro.

Національне агентство із запобігання корупції хотіло притягнути чиновника до адміністративної відповідальності. Але у грудні 2018-го Печерський суд Києва остаточно постановив, що «в матеріалах справи про адміністративне правопорушення відсутні докази наявності у Гондула І. Е. факті суперечності між приватним інтересом і служbowими повноваженнями». Справу було закрито.

Попри розголос, Гондул, який показово подав у відставку, з міністерства так і не звільнено — він досі присутній на сайті міністерства та федерації як керівник, а в лютому цього року у статусі посадовця наївіть ізди в Уаріж як член робочої групи ЮНЕСКО з боротьби з допінгом.

Однак найзначимітішим наразі фігурантом спортивних корупційних скандалів є голова Федерації футболу України та народний депутат від Блока Петра Порошенка Андрій Павелко. Лише за останні кілька місяців журналисти-розслідувачі виявили, що ФФУ могла освоїти \$ 1,5 млн., закупивши обладнання з 20-відсотковою накруткою через компанії-прокладки з Арабських Еміратів, а також показали, що голова федерації та його родина живуть розкішним життям, яке не відповідає задекларованим

Григорій ХАТА

Зважаючи на той факт, що перед закриттям єврокубкового «вікна» одразу чотири колективи ПЛ претендували на останні кілька місць у топ-6 заключний у першій частині чемпіонату країни тур, по ідеї, мав би синхронно розподілити команди між двома сектетами — для боротьби за призові місця, єврокубкові позиції або ж задля збереження прописки в прем'єр-лізі, відповідно.

Аби забезпечити для принципових поєдинків максимально високу інтригу, в подібних ситуаціях організатори признають їх початок на один час. Утім синхронно вийти на старт 22-го туру змогли лише три з чотирьох залучених до боротьби в «єврокубковому» сектеті колективи.

У пріоритетному становищі опинилася «Ворскла», поєдинок якої проти столичного «Арсеналу» відбувся поза ігровим уїк-ендом, під час якого з'ясувалося, що п'ятим, гарантованим, учасником топ-шестки стане «Львів». Завдяки перемозі «городян» над «Десною» та синхронній пічній «Карпат» у матчі проти «Маріуполя» позиції команди Юрія Бакалова в «єврокубковому» сектеті стали непохідними.

«Ми посприяли тому, що «Львів» потрапив до першої шістки. У футболі так буває», — відзначив наставник львівських «Карпат» Фабріціано Гонсалес.

Загалом, перед останнім туром першої частини чемпіонату турнірна доля маріупольського колективу повністю перебувала в їхніх руках. Для продовження боротьби за єврокубкові місця колективу Олександра Бабича потрібна була перемога над «біло-зеленими». Проте, в підсумку, гра завершилася внічию — 1:1, після чого очільник приазовського колективу заявив, що «Маріуполь» не хочуть пускати до першої шістки ЧУ.

Попри те, що після нічієї у Львові маріупольці не випали з топ-6, шансів на збереження прописки у верхній частині протоколу після матчу «Ворскли» з аутсайдером першості залишалося обмаль. Хоча, слід визнати, що полтавський колектив, який восени частину поточного сезону провів у групі Ліги Європи, в 2019 році демонструє велими скромний футбол. Тож говорить перед матчем у Києві про беззаперечну перевагу полтавчан над «канонірами» було недоречно. Зауважимо, що матч між «Арсеналом» та «Ворсокою»

■ ПРЕМ'ЄР-ЛІГА

Розгром без конкуренції

Аби визначити всіх учасників «єврокубкового» сектету, організаторам УПЛ довелося розтягнути вирішальний тур на три ігрові дні

В останньому турі першої частини національного чемпіонату динамівці завдяки голу Назарія Русина (ліворуч) здобули мінімальну перемогу над «Олімпіком».

Фото Олександра ПРИХОДЬКА.

грався у понеділок на тому ж стадіоні, де днем раніше свій домашній поєдинок проводив донецький «Олімпік».

Вочевидь обмежений вибір в країні ігрових майданчиків, які мають акредитацію ФФУ, що став причиною того, що УПЛ не змогла в один час організувати принципові матчі 22-го туру. (Основними домашніми аренами «Олімпіка» та «Арсеналу» в чемпіонаті УПЛ є київський стадіон «Динамо»). Не дивно, що після цього голомінний тренер «Олімпіка» В'ячеслав Шев

чук закликав столичну владу пожвавити процес зведення в місті футбольних полів. При цьому на умовно гостинний поєдинок «біло-синіх» з «олімпійцями» на їхньому клубному стадіоні прийшла подивитися рекордно мала кількість глядачів — 2,5 тисячі. Розгром, якого зазнали підопічні Олександра Хацкевича від «Челсі» в матчі-відповіді 1/8 фіналу ЛС на НСК «Олімпійський» минулого четверга, думається, серйозно зіпсував настрій київським фанатам.

Водночас генеральний директор «Шах-

■ ТАБЛО

Чемпіонат України. Прем'єр-ліга. 22-й тур.

«Чорноморець» — «Олександрія» — 0:3

Голи: Сітало, 5, 39; Бабогло, 32

Нереалізоване пенальті: Мусолітін, 12 («Ч»)

Вилучення: Коваль, 53 («Ч»)

Одеса, стадіон «Чорноморець», 4280 глядачів

«Зоря» — «Шахтар» — 0:1

Гол: Мораес, 25

Запоріжжя, «Славутич-арена», 9220 глядачів

«Карпати» — «Маріуполь» — 1:1

Голи: Понде, 32 — Зубков, 9

Львів, стадіон «Україна», 3620 глядачів

«Десна» — «Львів» — 0:1

Гол: Вітор, 57

Чернігів, стадіон ім. Ю. Гагаріна, 4640 глядачів

«Олімпік» — «Динамо» — 1:2

Голи: Гай, 27 (пен.) — Циганков, 13 (пен.);

Русин, 39

Київ, стадіон «Динамо», 2500 глядачів

Матч «Арсенал-Київ» — «Ворсекла» — відбувся вчора ввечері.

Турнірна таблиця:

	I	V	H	P	M	O
1. «Шахтар»	22	18	3	1	52	9
2. «Динамо»	22	16	2	4	40	11
3. «Олександрія»	22	12	5	5	31	19
4. «Зоря»	22	8	8	6	28	20
5. «Львів»	22	7	9	6	19	20
6. «Маріуполь»	22	8	6	8	24	33
7. «Десна»	22	8	4	10	23	24
8. «Ворсекла»	21	9	1	11	16	26
9. «Карпати»	22	5	6	11	26	37
10. «Олімпік»	22	4	8	10	25	33
11. «Чорноморець»	22	4	4	14	12	34
12. «Арсенал-Київ»	21	3	2	16	10	40

Бомбардири: Мораес («Шахтар») — 16, Циганков («Динамо»), Швед («Карпати») — 11.

■ ФУТБОЛЬНА МОЗАЇКА

Олексій ПАВЛИШ

Свірокубки

Київське «Динамо» ганебно вилітає з ЛС: після поразки в Лондоні з різницею у трьох м'ячі «біло-сині» пропустили від «Челсі» ще п'ять на НСК «Олімпійський». За весь матч підопічні Хацкевича створили лише два моменти, в одному з яких Сидорчук пробив у штангу. «Аристократи» ж свої голи забивали аж надто легко — «хет-трик» в активі Олів'є Жиру.

Минулої п'ятниці відбулося жеребкування чвертьфіналу єврокубків. Перші матчі 1/4 фіналу Ліги чемпіонів пройдуть 9-10 квітня, а ЛЕ — 11 квітня.

1/8 фіналу Ліги Європи. Матчі-відповіді. «Інтер» (Італія) — «Айнтрахт Франкфурт» (Німеччина) — 0:1 (перша гра — 0:0); «Бенфіка» (Португалія) — «Динамо» (3, Хорватія) — 3:0 (у дод. час; 0:1); «Славія» (П, Чехія) — «Севілья» (Іспанія) — 4:3 (у дод. час; 2:2); «Арсенал» (Англія) — «Ренн» (Франція) — 3:0 (1:3); «Вільяреал» (Іспанія) — «Зеніт» (Росія) — 2:1 (3:1); «Динамо» (Україна) — «Челсі» (Англія) — 0:5 (Жиру, 5, 33, 59; М. Алонсо, 45; Хадсон-Одої, 79; «Д»: Бойко, Миколенко, Бурда, Кадар, Кендзьора, Сидорчук (Че 65), Шепелев (Андрієвський, 87), Циганков, Сідкіл (Смирній, 81), Гармаш, Шапаренко; 0:3); «РБ Зальцбург» (Австрія) — «Наполі» (Італія) — 3:1 (0:3); «Краснодар» (Росія) — «Валенсія» (Іспанія) — 1:1 (1:2).

Пари 1/4 фіналу. «Арсенал» — «Наполі», «Вільяреал» — «Валенсія», «Бенфіка» — «Айнтрахт Франкфурт», «Славія» (П) — «Челсі».

Liga Чемпіонів. Пари 1/4 фіналу. «Ліверпуль» (Англія) — «Порту» (Португалія), «Тоттенхем» (Англія) — «Манчестер Сіті» (Англія), «Аякс» (Нідерланди) — «Ювентус» (Італія), «Манчестер Юнайтед» (Англія) — «Барселона» (Іспанія).

Англія

Продовжує боротьбу за всі трофеї «Манчестер Сіті»: минулої суботи «городян» зуміли зробити «камбек» у матчі Кубка проти «Суонсі» та пробились до півфіналу. Українець Олександр Зінченко вийшов на поле у другому таймі.

Це один фаворит турніру — «Манчестер Юнайтед» — несподівано програв «Вулверхемptonу».

Поки ж «Ман. Сіті» вирішує свої питання у Кубку, «Ліверпуль» тимчасово вийшов у лідери АПЛ: «мерсисайдці» на війзді дотиснули «Фулхем».

Кубок. 1/4 фіналу. «Міллвілл» — «Брайтон» — 2:2 (по пен. 4:5), «Суонсі» — «Манчестер Сіті» — 2:3 (Граймс, 20 (пен.); Селіна, 29 — Б. Сілва, 69; Нордфельт, 78 (у своє ворота); Агуеро, 88; Зінченко (МС) — 13, 57 хв.), «Вулвергемптон» — «Манчестер Юнайтед» — 2:1 (Р. Хіменес, 70; Діогу Жота, 76 — Рашфорд, 90+5), «Вотфорд» — «Кристал Пелес» — 2:1.

Прем'єр-ліга. 31-й тур. «Борнмут» — «Ньюкасл» — 2:2, «Вест Хем» — «Хаддерсфілд» — 4:3, «Бернлі» — «Лестер» — 1:2, «Фулхем» — «Ліверпуль» — 1:2 (Бабел, 74 — Мане, 26; Мілнер, 81 (пен.)), «Евертон» — «Челсі» — 2:0 (Рішарлісон, 49; Сігурдссон, 72).

Лідери: «Ліверпуль» — 76, «Манчестер Сіті» (30 матчів) — 74, «Тоттенхем» (30 матчів) — 61, «Арсенал» (30 матчів) — 60, «Манчестер Юнайтед» (30 матчів) — 58, «Челсі» (30 матчів) — 57.

Бомбардир: Агуеро («Манчестер Сіті») — 18.

Іспанія

Чи не головною новиною минулого тижня у Примері стало повернення на тренерську лавку мадридського «Реала» Зінедіна Зідана

на. Нагадаємо, минулого літа француз після третього поспіль кубка подав у відставку, куле через 9 місяців знову очолив «Галактик».

У першому матчі Зізу після повернення мадридці перемогли «Сельту».

Знову шедевральну гру в чемпіонаті продемонстрував капітан «Барси» Ліонель Мессі. Аргентинський форвард оформив «хет-трик», а його третьому голу аплодували на вівлобільники «Бетіса».

Серед українських легіонерів минулого тижня грав лише Василь Кравець: лівий захисник відбігав увесь матч, але не допоміг «Леганесу» уникнути поразки. Голкіпер Андрій Лунін цього разу залишився у запасі.

La Liga. 28-й тур. «Реал Сосіедад» — «Левант» — 1:1, «Уеска» — «Алавес» — 1:3, «Реал Мадрид» — «Сельта» — 2:0 (І. Ульямс, 73; Кодро, 85), «Леганес» — «Жирона» — 0:2 (В. Кравець («Л») — 90 хв.), «Ейбар» — «Вальядолід» — 1:2, «Еспаньйол» — «Севілья» —

СПОРТ

УКРАЇНА МОЛОДА
ВІВТОРОК, 19 БЕРЕЗНЯ 2019 | 15

Володимир Бринзак
президент федерації біатлону України

Григорій ХАТА

Шанувальники вітчизняного біатлону добре пам'ятають, як закінчилася Олімпіада-2018 у Пхенчхані для українських «стріляючих лижників». Після невдалої жіночої естафети, котра була останнім шансом для «синьо-жовтих» виграти олімпійську медаль, Валентина Семеренко — одна з лідерок жіночої збірної України, котрій не знайшлося місця в естафетні четвірці, не приховуючи емоцій, написала у «Фейсбуці», що в синьо-жовтій збірній відсутній єдиний злагоджений колектив.

На чемпіонаті світу-2019 у шведському Остерсунді подібних внутрішньокомандних проблем у вітчизняних біатлоністок не було. Попри те, що впродовж поточного сезону підготовкою наших біатлоністок займалися три різні тренерські команди, в естафеті українські «стріляючі лижниці» відпрацювали як монолітний механізм — без збоїв та осічок.

«В Остерсунді маємо, на диво, рівну команду», — заявив напередодні старту чемпіонату світу старший тренер жіночої збірної України росіянин Андрій Проценюк.

І справді, попри те, що Анастасія Меркушина, Віта Семеренко, Юлія Джима та Валентина Семеренко в подібному складі по ходу нинішнього сезону взагалі не змагалися, саме такий формат синьо-жовтої збірної виглядав найбільш оптимальним для української жіночої естафети в Остерсунді.

Починаючи з першого етапу, українська команда чітко окреслила свої наміри потрапити до призової трійки. Утім, якщо після стартового етапу у

■ БІАТЛОН

Так ніхто не стріляв

На біатлонному чемпіонаті світу збірна України посіла в медальному заліку високе п'яте місце

Юлія Джима передає естафету Валентині Семеренко, котра й привела збірну України до бронзового фінішу на ЧС-2019.

Фото з сайта www.biathlonworld.com.

виконанні Анастасії Меркушині, як, власне, і їхня молода партнерка-застрільниця, виглядали напрочуд упевнено. Що казати! Краще (тобто влучніше) за «синьо-жовтих» в естафеті ніхто не стріляв. Українські біатлоністки на чотирьох використали лише п'ять додаткових патронів, що, в підсумку, дозволило їм міцно вчепитися за бронзову позицію. Після заключної стрільби Валентина Семеренко

вані спортсменки, як, власне, і їхня молода партнерка-застрільниця, виглядали напрочуд упевнено. Що казати! Краще (тобто влучніше) за «синьо-жовтих» в естафеті ніхто не стріляв. Українські біатлоністки на чотирьох використали лише п'ять додаткових патронів, що, в підсумку, дозволило їм міцно вчепитися за бронзову позицію. Після заключної стрільби Валентина Семеренко

мала хороший гандикап у вигляді кількох десятків секунд над переслідувачками. І хоча на фініші її ледь не наздогнала іменита німкеня Лаура Далямайєр, за словами президента ФБУ Володимира Бринзака, Валя, як досвідчений боєць, добре контролювала обстановку на заключних метрах дистанції.

«Такої згуртованої команди я вже давно не бачив», — за-

явив після естафетного успіху очільник вітчизняного біатлону. Володимир Бринзак передконує, що вірив у медаль представниць жіночої збірної. У змішаних естафетах (класичній — сьоме місце та одиночній — п'яте) удача відвернулася від наших біатлоністок, а от у своїй рідній стихії вони показали всю свою красу.

Загалом, на чемпіонаті світу в Остерсунді біатлонній збірній України вдалося продемонструвати свій максимальний білск. Після непереконливого сезону в Кубку світу всю свою силу в кулак у Швеції зібрали наші біатлоністки. А потенціал та можливості українського чоловічого біатлону, котрим в останні роки опікується словак Юрій Санітра, продемонстрував капітан команди Дмитро Підручний, який виграв «золото» в гонці переслідування.

Завдяки цьому «золотому» триумфу в медальному заліку ЧС-2019 збірна України посіла високе п'яте місце, випередивши за якісним складом народом російських збірників, котрі завершили «мундіаль» без єдиного «золота». Ну а беззаперечними домінаторами шведського ЧС були норвезькі біатлоністи, котрі зібрали ужинок із п'яти золотих, трьох срібних та однієї бронзової нагороди. ■

■ ХУДОЖНЯ ГІМНАСТИКА

Золотий естетизм

Найсильніша вітчизняна граця переможно виступила на «Кубку Дерюгіної»

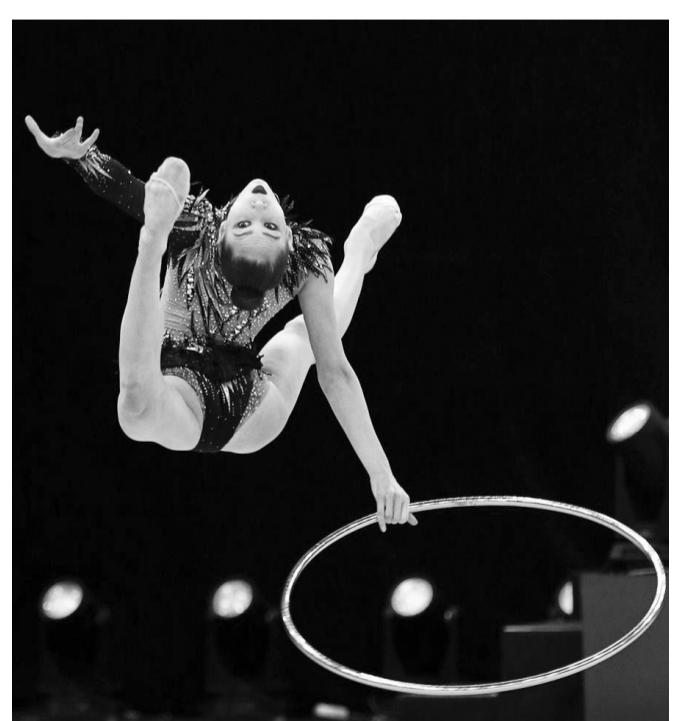

Світлана Мелещук здобула для «синьо-жовтих» на «Кубку Дерюгіної» «срібло» у вправі зі стрічкою.

Григорій ХАТА

Після завершення спортивної кар'єри бронзовою призеркою Олімпіади-2016 Ганною Різатдіновою в українській художній гімнастиці з нетерпінням чекали появи нової талановитої та здібної грації, котра в короткий термін зможе продовжити успішні традиції іменитої школи Дерюгіних.

Минулого «уїк-енду» в Києві пройшов ХХIV турнір серії Гран-прі «Кубок Дерюгіної», на якому вперше з 2009 року перемогу в багатоборстві здобула вітчизняна гімнастка. Коли у вересні 2018 року дебютантка дорослого чемпіонату світу, 15-річна харків'янка Влада Нікольченко стала четвертою в абсолютному заліку, її назвали сенсацією та відкриттям «мундіялю». Кілька призових місць на етапах Кубка світу додали Нікольченко ще більше впевненості, тож на домашньому Гран-прі у столичному Палаці спорту вона мала впевнений і переконливий вигляд, хоча повністю без помилок пройти «Кубок Дерюгіної» не змогла. Найбільше проблем у Нікольченко в багатоборстві виникло під час вправ із булавами, утім її блис-

Уперше з 2009 року, слідом за Ганною Безсоновою, українська гімнастка Влада Нікольченко стала переможцем багатоборства на Гран-прі «Кубок Дерюгіної».

Фото Олександра ПРИХОДЬКА.

кучі виступи з обручем, «срібло» з м'ячем і стрічкою нівелювали ті недоліки. У підсумку Нікольченко стала першою з 2009 року українською гімнасткою, котрій удається виграти багатоборство на «Кубку Дерюгіної».

Статус лідера підтвердила Влада й у «малих» фіналах, вигравши «зо-

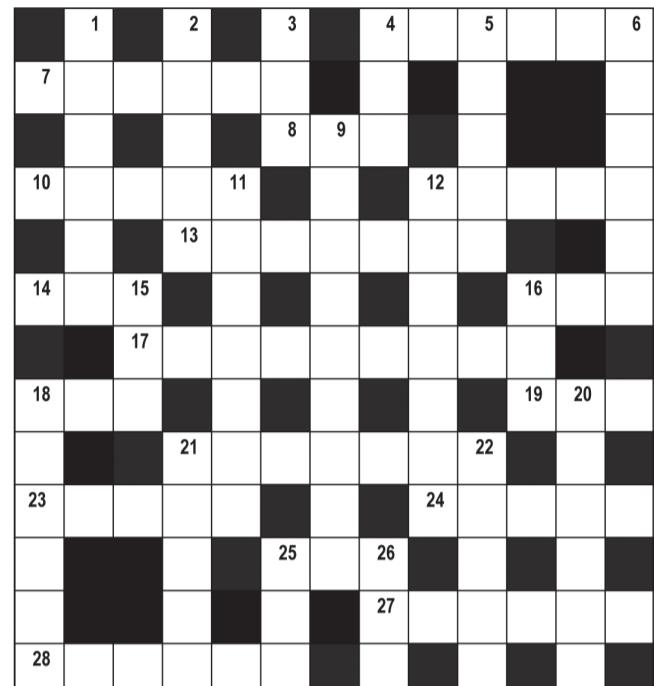
Читайте
в наступному
номері:

Анатолій Кочерга: Ми з Пласідо Домінго підтримували дружні стосунки багато років

Народжений на Вінниччині оперний бас, який виступав на найвідоміших сценах світу, співатиме у Києві

16 | УКРАЇНА МОЛОДА
ВІВТОРОК, 19 БЕРЕЗНЯ 2019

КАЛЕЙДОСКОП

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №31

По горизонталі:

4. Місто на Львівщині. 7. Один із різновидів музичного твору. 8. Обласна державна адміністрація. 10. «... і сакля — все твоє. Воно не прощене й не дане» (Тарас Шевченко). 12. Місце поширення окремого виду тварин чи рослин. 13. Графіня, головна героя одноїменного роману Олександра Дюма. 14. Один із учнів Христя, який його зрадив. 16. Самець корови. 17. Годинник. 18. Притока Волги. 19. Псевдо головного героя оперети Імре Кальмана «Принцеса цирку». 21. Давня назва України. 23. Квіток. 24. Посіяні навесні злаки. 25. Скандалний маркіз, якого вважають головним аполоgetом садизму. 27. Французьке місто, яке після семимісячної осади звільнила Жанна д'Арк зі своїм військом. 28. Лікар, який допомагає при пологах.

По вертикалі:

1. Коштовний камінь, різновидами якого є рубін та сапфір. 2. Жіноча частина в будинку багатих мусульман. 3. Ім'я лідера китайських комуністів, союзника Сталіна. 4. Оздоровчі процедури, пов'язані з водою та масажем, мережа са-

лонів краси з такими процедурами. 5. Творче псевдо американської акториси Норми Джин Мортенсен. 6. Одна з назв значка електронної пошти @. 9. Танцмайданчик. 11. Великий холод. 12. Головна кровоносна судина. 15. Черепаха із дитячої пісеньки Гани Чубач. 16. Французький сир із пліснявою. 18. Столиця Канади. 20. Американський штат. 21. Популярний рок-гурт із Мукачева. 22. Слов'янський бог весняного сонця. 25. Вічливе звертання до англійського джентльмена. 26. Місце для ремонту великих кораблів. ■

Кросворд №29 від 13 березня

ПРИКОЛИ

Як я вибираю дружину? Крикнув: розумні — наліво, красиві — направо.

Одна забарилася, тут-то я її й упіймав.

Дружина, яка їздila на риболовлю з чоловіком, розповідає подрузі:

— Розуміш, я все робила не так, як треба. Я говорила дуже голосно, взяла не ту наживку, закидала не туди, клювало в мене не правильно, підсікала не так і взагалі зловила більше риби, ніж він.

— Я чув, що твоє одруження було дуже романтичним. Тобі ж до-

велося викрасти дружину?

— Так воно й було.

— І її батьки бігли за вами?

— Ще й я!

— Сподіваюся, не наздогнали?

— Наздогнали.

— І чим усе це закінчилося?

— Вони живуть разом із нами в моїй квартирі.

Вовочка приходить додому і каже:

— Мамо, мені потрібна фотографія тата.

— А навіщо тобі?

— Просто вчителька попросила показати, який дурень робив це домашнє завдання.

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками:

«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,

«Фінансова експертіза», «Здоровенькі були», «Це — працює!»,

«Знайомтесь — новинка», «Партнерство», «Програми»,

«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,

«Вітасмо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою Ⓛ друкуються на правах реклами

Газета друкується
у видавництвах:
«Преса України» — у Києві
Зам. 3009031

«Видавничий дім

«Високий Замок» — у Львові
Зам. блок № 154

Верстка та виготовлення

фотограф —

комп'ютерний центр

редакції «УМ»,

Газета виходить

у вівторок, середу,

п'ятницю — суботу (спільні номери)

Тираж 86734

1234567890

Читайте
в наступному
номері:

16 | УКРАЇНА МОЛОДА
ВІВТОРОК, 19 БЕРЕЗНЯ 2019

ДИНАСТИЯ

Діана Дика — запам'ятаем це ім'я

Донька відомої актриси і телеведучої пішла материною стежкою

Дара ГАВАРРА

Канал «Україна» презентував серіал «Серце матері», знятий у копродукції з кінокомпанією Star Media. І це приемно, що наш кіно-ринок наповнюють фільми її серіалів не «запорізьких» виробників, які допускали українських кіноакторів лише на другорядні ролі, а вітчизняних. Можливо, не все так ідеально попервах, але ж не боги горшки ліплять...

Серед виконавців ролей любителі серіалів упізнають популярних та поки що не дуже акторів Олексія Нагрудного, Артема Алексєєва, Людмилу Загорську, Іллю Алексєєва, Аллу Масленіківу, Олеся Жураковську, Дашу Трегубову. Головну героїню Асю, а саме маму, про серце якої й діється у фільму, зіграє молода акторка, а за сумісництвом також мама Олеся Фаттахова.

Сюжет фільму розгортається навколо драматичної історії: Ася Демидова хоче стати модельєром, робить спробу вступити до інституту, але якось помилка в атестаті завадила мрії, тож дівчина стає кравчиною на швейній фабриці. А далі — все як у казці: на неї «кинув оком» директор фабрики, вони одружую-

ються, народжують донечку Надю, але тут, за всіма канонами мелодрами, стається лихоманка. Не будемо «спойлерити», що ж сталося далі, лише скажемо, що роль донечки головної героїні доручили виконати... доньці відомої української акторки, телеведучої на тому-такі каналі «Україна» Лілії Ребрик та її чоловіка — хореографа Андрія Дикого — Діані Дікій.

Мама майбутньої кіноакторки відзнається, що не бачила по-перших своє доньку в ролі безпритульної дитини, але коли побачила кадри з фільму, то сказала: «Вау!», настільки глибокими і виразними були очі Діанки. Актриса була вражена, що її донька може просто стояти в кадрі і сумувати, а всі навколо безперечно повірювати, що це — безпритульна дитина.

Від себе зазначимо:
Діана Дика зовнішністю ну дуже схожа на свою зіркову маму. Побачимо, чи генетика відобразиться і на акторських талантах дівчинки. ■

Варка ВОНСОВИЧ

ОВВА!

Мер — козел

Ні, це не образа — це констатація

ровільний внесок — 5 доларів. «Балотувалися» ж на почесне місце... козел, котик, собаки, а також ховрашок. Уся ця затяя

тей до локальної політики, а також кримської роботи.

У результаті, місця обрали собі за голову міста (бодай лишень і почесного) козла на пріз-

Діана Дика.

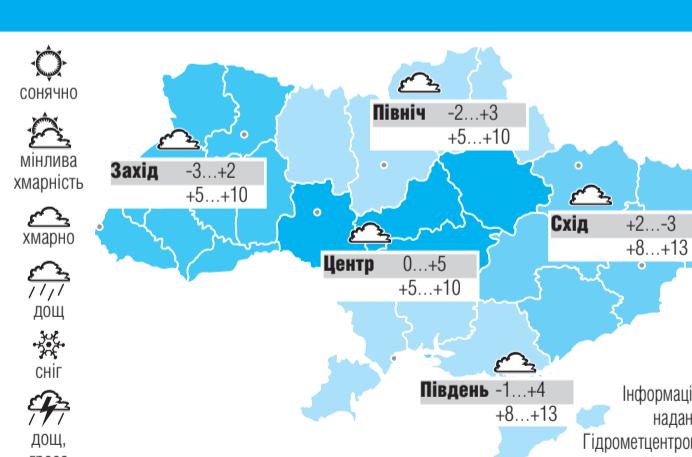
ПОГОДА

20 березня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без істотних опадів. Вітер північно-західний, 5-10 м/с. Температура вночі 0...+2, удень +7...+9.

Курорти Карпат: мінлива хмарність, без істотних опадів. Славське: вночі -1...+1, удень +8...+10. Яремче: вночі 0...+2, удень +7...+9. Міжгір'я: вночі -1...+1, удень +8...+10. Рахів: вночі -1...+1, удень +8...+10.

18 березня висота снігового покриву становила: Дрогобич — немає, Стрий — немає, Славське — немає, Плай — 18 см, Міжгір'я — немає, Рахів — немає, Долина — немає, Івано-Франківськ — немає, Яремче — немає, Коломия — немає, Пожежевська — 61 см.

Передплатні індекси: 60970, 1555

Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50

Електронна пошта редакції:

ukr/moloda@ukr.net

Рекламне бюро:

+38-098-277-91

reklama-umoloda@ukr.net

Відділ реалізації:

454-84-41

sale_umoloda@ukr.net

«УМ» в інтернеті: <http://www.umoloda.kyiv.ua>

Відділи:

економіки — wagmer@ukr.net

культури, історії, суспільних проблем —

vsmachenko@i.ua

Україна Молода
Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —

ПП «Україна молода»

Свідоцтво про реєстрацію:

КВ №3386 від 29.08.98

© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками:

«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,

«Фінансова експертіза», «Здоровенькі були», «Це — працює!»,

«Знайомтесь — новинка», «Партнерство», «Програми»,

«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,

«Вітасмо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою Ⓛ друкуються на правах реклами